



## ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูสังคมศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้าน การนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา การวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมศึกษา และปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหาร สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน ได้รับกลับคืนจำนวน 85 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.44 ของทั้งหมด และใช้กับกลุ่มประชากรที่เป็นครูสังคมศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 117 คน ได้รับกลับคืนจำนวน 83 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.94 ของทั้งหมด มีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม  
นำเสนอในตารางที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน  
สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษาสังกัด  
กรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร นำเสนอในตารางที่ 2-7

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน  
สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัด  
กรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานครนำเสนอในตารางที่ 8-13

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอน  
สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษาสังกัด  
กรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพผู้ตอบแบบสอบถาม นำแสดง  
ในตารางที่ 14

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในสถานศึกษา สังกัด  
กรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร นำแสดงในตารางที่ 15-20

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน  
สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในสถานศึกษา  
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร นำแสดงในตารางที่ 21-26

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ การจัดการเรียนการ  
สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในสถานศึกษา  
สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร กับสภาพและปัญหาการจัดการ  
เรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา  
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร ผู้ตอบแบบสอบถามได้  
เสนอไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา  
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ

|                       | ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------------|---|-------|--------|
| เพศ                   |   |       |        |
|                       | ชาย   | 55    | 64.7   |
|                       | หญิง  | 30    | 35.3   |
| วุฒิสูงสุดทางการศึกษา |   |       |        |
|                       | ต่ำกว่าปริญญาตรี  | 1     | 1.2    |
|                       | ปริญญาตรี   | 61    | 71.8   |
|                       | ปริญญาโท  | 23    | 27.1   |
|                       | ปริญญาเอก   | -     | -      |
| วิชาเอก               |   |       |        |
|                       | การบริหารอาชีวศึกษา   | 12    | 14.1   |
|                       | เกษตรศาสตร์   | 1     | 1.2    |
|                       | อิเล็กทรอนิกส์  | 3     | 3.5    |
|                       | วิศวกรรมศาสตร์  | 6     | 7.1    |
|                       | สถาปัตยกรรมศาสตร์   | 1     | 1.2    |
|                       | อุตสาหกรรม  | 14    | 16.5   |
|                       | อื่น ๆ (การมัธยมศึกษา, บริหารธุรกิจ เทคโนโลยี<br>ทางการศึกษา) | 48    | 56.5   |

## ตารางที่ 1 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| ต้นสังกัดของสถานศึกษา  |       |        |
| วิทยาลัยอาชีวศึกษา   | 4     | 4.9    |
| วิทยาลัยเทคนิค   | 57    | 70.4   |
| วิทยาลัยพาณิชย์การ   | 9     | 11.1   |
| อื่น ๆ (วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยอาชีวะ<br>วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก)                                    | 11    | 13.6   |
| ตำแหน่งปัจจุบัน  |       |        |
| ผู้อำนวยการ  | 8     | 9.4    |
| ผู้ช่วยผู้อำนวยการ   | 36    | 42.4   |
| หัวหน้าคณะวิชา   | 16    | 18.8   |
| หัวหน้าแผนกวิชา  | 23    | 27.1   |
| อื่น ๆ (หัวหน้างานพัสดุ หัวหน้างานหลักสูตร<br>การเขียน)  | 2     | 2.4    |
| มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษา  |       |        |
| มี   | 37    | 46.3   |
| ไม่มี  | 43    | 53.8   |
| มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษา  |       |        |
| เป็นผู้แทนกรม/วิทยาลัย เข้าร่วมประชุมจัดทำแผน<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา และแผนปฏิบัติการของกระทรวง<br>ศึกษาธิการ | 3     | 3.5    |

ตารางที่ 1 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| เข้าประชุมร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมศึกษา<br>ของกรมอาชีวศึกษา                                  | 10    | 11.8   |
| เข้าร่วมประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม<br>ศึกษาที่จัดโดย (กรมอาชีวศึกษา สมาคมสร้างสรรค์<br>ไทย) | 14    | 16.5   |
| เข้าเรียน โปรแกรมสิ่งแวดล้อมศึกษาระยะสั้นที่จัด<br>โดยกรมอาชีวศึกษา                                   | 5     | 5.9    |
| อื่น ๆ (เข้าร่วมโครงการปลูกต้นไม้เพื่อชีวิตของ<br>วิทยาลัย)   | 14    | 16.5   |

ตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย วุฒิสองสูงที่สุดทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี วิชาเอก อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่สังกัด วิทยาลัยเทคนิค ส่วนใหญ่ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้บริหารไม่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่มีประสบการณ์จากการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่จัดโดยองค์การต่าง ๆ เช่น กรมอาชีวศึกษา มูลนิธิตาวินิ และโครงการ Think Earth เป็นต้น

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร นำแสดงใน ตารางที่ 2-7

### 1.2.1 การนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| ลักษณะหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ในแผนกวิชาสังคมศึกษาที่วิทยาลัย<br>ใช้อยู่                              |       |        |
| เป็นหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาที่กรมอาชีวศึกษาพัฒนา<br>ขึ้นตามแผนแม่บทสิ่งแวดล้อมศึกษา (2535-2539)       |       |        |
| ของกระทรวงศึกษาธิการ   | 40    | 47.1   |
| พัฒนาขึ้นใช้โดยการบูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษา เข้า<br>ไปในหลักสูตรที่มีอยู่แล้วร่วมกันระหว่างวิทยาลัย     | 10    | 11.8   |
| สำรวจสภาพปัญหาวิกฤติทางด้านสิ่งแวดล้อมใน<br>ประเทศไทยมาเป็นจุดเน้น ในการจัดทำหลักสูตรใช้<br>ในวิทยาลัย | 10    | 11.8   |
| บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาในทุกรายวิชา ทั้งแผนก<br>วิชาสามัญ วิชาช่าง และวิชาชีพ                         | 21    | 24.7   |

## ตารางที่ 2 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร   |       |        |
| กำหนดตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษา กระทรวง<br>ศึกษาธิการ   | 39    | 45.9   |
| กำหนดให้เป็นนโยบายหลักของวิทยาลัยในการจัด<br>สิ่งแวดล้อมศึกษาในวิทยาลัยไว้ชัดเจน   | 20    | 23.5   |
| กำหนดเนื้อหาสิ่งแวดล้อมศึกษาชั้นใหม่ โดยการตั้ง<br>คณะกรรมการขึ้นมาร่วมกันสร้าง โดยการนำสภาพ<br>ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนและในวิทยาลัยมาเป็น<br>ประเด็นสำคัญ | 3     | 3.5    |
| นำสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน และในวิทยาลัย<br>มาปรับให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกรมอาชีวศึกษา  | 24    | 28.2   |
| นโยบายของวิทยาลัยในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาให้<br>สอดคล้องกับแผนแม่บท สิ่งแวดล้อมศึกษาของกระทรวง<br>ศึกษาธิการ   |       |        |
| จัดให้มีการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในทุก<br>ระดับ   | 15    | 17.6   |
| จัดให้มีการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาเฉพาะ<br>ในระดับ ปวส.  | 31    | 36.5   |

ตารางที่ 2 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| จัดให้มีการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยให้<br>สอดแทรกในวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ หรือ<br>สังคมศึกษา  | 39    | 45.9   |
| จัดให้เป็นวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยเฉพาะ  | 4     | 4.7    |
| การจัดเนื้อหาในหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของ กรมอาชีวศึกษา<br>จัดเป็นวิชาบังคับระดับ ปวส. (วิชาทรัพยากร<br>และสิ่งแวดล้อม บังคับเรียนทุกสาขาวิชา) | 19    | 22.4   |
| จัดเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ใน<br>วิชาบังคับร่วม ระดับ ปวช. (วิชาความปลอดภัย<br>และการควบคุมมลพิษทางอุตสาหกรรม)         | 31    | 36.5   |
| จัดเป็นหลักสูตรเสริมกับรายวิชาสังคมศึกษาที่ใช้<br>บังคับเรียนในทุกสาขาวิชาในเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์   | 18    | 21.2   |
| ใช้เป็นหลักสูตรเสริมกับรายวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่ง<br>เป็นวิชาบังคับ  | 18    | 21.2   |



จากตารางที่ 2 แสดงว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นดังนี้ ผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ว่

ลักษณะหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในแผนกวิชาสังคมศึกษาเป็นหลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษาพัฒนาขึ้นตามแผนแม่บทสิ่งแวดล้อมศึกษา (2535-2539) ของกระทรวงศึกษาธิการ การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษา จัดสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนแม่บทสิ่งแวดล้อมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดให้มีการเรียนการสอน โดยให้สอดแทรกในวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา เป็นต้น จัดเนื้อหาหลักสูตรที่เนื้อหาเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ในวิชาบังคับร่วมระดับ ปวช. คือ วิชาความปลอดภัยและการควบคุมมลพิษทางอุตสาหกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### 1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| การกำหนดนโยบายและแผนเพื่อเตรียมการในเรื่องการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในวิทยาลัย         |       |        |
| ประชุมครูในวิทยาลัยเพื่อชี้แจงนโยบายของกรมอาชีวศึกษาและเป้าหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา         | 17    | 20.0   |
| ประชุมครูในวิทยาลัยเพื่อวางนโยบายและเป้าหมายร่วมกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา                      | 15    | 17.6   |
| บรรจุเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ลงในนโยบายของวิทยาลัย เพื่อให้ครูนำไปปฏิบัติ                         | 23    | 27.1   |
| ให้หัวหน้าแผนกวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ไปดำเนินการติดตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษา | 36    | 42.4   |

## ตารางที่ 3 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| การให้ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนแก่ครูผู้สอน<br>สิ่งแวดลอมศึกษา  |       |        |
| เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ ในเรื่อง<br>วิธีการสอนแบบต่าง ๆ และการจัดทำแผนการสอน<br>เน้นสิ่งแวดลอมศึกษา  | 9     | 10.6   |
| จัดส่งครูในวิทยาลัยเข้ารับการอบรมและศึกษา<br>ดูงานจากวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จในการนำ<br>หลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษาไปใช้   | 43    | 50.6   |
| จัดเตรียมหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร<br>ไว้บริการแก่ครูผู้สอนให้เพียงพอ  | 17    | 20.2   |
| ให้มีการรวมกลุ่มวิทยาลัยในการวางแผนการจัด<br>การเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาร่วมกัน  | 10    | 11.3   |
| นโยบายหรือหลักการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุ<br>จุดประสงค์ของหลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษา   |       |        |
| จัดให้มีการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอก<br>ห้องเรียน   | 28    | 32.9   |
| จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นให้นักศึกษาได้<br>ปฏิบัติจริงให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เช่น การ<br>รับผิดชอบดูแลส่วนหย่อมในวิทยาลัย การดูแลรักษา<br>แหล่งน้ำสาธารณะในชุมชน เป็นต้น | 34    | 40.0   |

ตารางที่ 3 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| ให้มีการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยและชุมชน ให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอน | 34    | 40.0   |
| การกำหนดแผนการจัดครูให้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา   |       |        |
| จัดตามประสบการณ์ด้านการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา   |       |        |
| ของครู   | 19    | 22.4   |
| ให้หัวหน้าแผนกวิชาเป็นผู้จัด   | 15    | 17.6   |
| จัดตามความสามารถและความถนัดของครู  | 32    | 37.6   |
| จัดให้สอนตรงตามสาขาวิชาที่ครูเรียนมา   | 20    | 23.5   |
| จัดตามความสมัครใจ  | 3     | 9.4    |

จากตารางที่ 3 แสดงว่า สภามการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่รับรู้ว่าการกำหนดนโยบายและแผนเพื่อเตรียมการในเรื่องการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในวิทยาลัย โดยให้หัวหน้าแผนกวิชาที่เกี่ยวข้อง ไปดำเนินการต่อตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษา ให้ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนแก่ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยจัดส่งครูเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงาน จากวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักสูตรไปใช้โดยการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยและชุมชน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง ให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตกับจัดให้ทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์กับการแก้ปัญหาและการจัดครูให้สอนควรจัดตามความสามารถและความถนัด

### 1.2.3 การใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้าน การใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| หลักการและแนวทาง ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา ในวิทยาลัย           |       |        |
| วิทยาลัยเป็นผู้จัดทำ   | 7     | 8.2    |
| ครูผู้สอนผลิตขึ้น ใช้เอง   | 32    | 27.6   |
| กลุ่มวิทยาลัยช่วยกันผลิตแล้วให้ครูยืมไปใช้   | 3     | 3.5    |
| วิทยาลัยจัดงบประมาณไว้โดยเฉพาะ   | 12    | 14.1   |
| นักศึกษาและครูช่วยกันผลิตขึ้น ใช้  | 38    | 44.7   |
| ขอจากหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต่าง ๆ  | 13    | 15.3   |
| มีวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย ในการนำสื่อการสอนสิ่งแวดล้อม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน |       |        |
| ใช้เสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม ศึกษาให้กับนักเรียน                   | 22    | 25.9   |
| ใช้เพื่อพัฒนาเจตคติและความตระหนักเกี่ยวกับการ รักษาสภาพแวดล้อม                     | 25    | 29.4   |
| ให้นักเรียนปฏิบัติตนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ได้อย่าง ถูกต้อง                          | 23    | 27.1   |

ตารางที่ 4 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| เพื่อฝึกทักษะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม                                       | 9     | 10.6   |
| เพื่อให้ศึกษามีประสบการณ์ตรงและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมศึกษา               | 34    | 40.0   |
| การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครู                           |       |        |
| สังเกตจากการใช้สื่อของครูสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา   | 28    | 32.9   |
| ตรวจสอบจากสื่อการสอนที่มีอยู่ในแผนกวิชา  | 8     | 9.4    |
| รายงานการใช้สื่อการสอนจากครูผู้ใช้   | 9     | 10.6   |
| จัดประกวดสื่อที่ครูผลิตขึ้นหรือนักศึกษาผลิตขึ้น หรือครูและนักศึกษาช่วยกันผลิตขึ้นใช้ | 15    | 17.6   |
| สอบถามจากผู้ที่มีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอน  | 33    | 38.8   |

จากตารางที่ 4 แสดงว่า สภามการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีหลักการ และแนวทางในการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยให้ครูและนักศึกษาช่วยกันผลิตสื่อขึ้นใช้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียน มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อม ให้ศึกษามีประสบการณ์ตรง และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครู สอบถามจากผู้ที่มีส่วนร่วมในการใช้สื่อ

## 1.2.4 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| หลักการและแนวทางของวิทยาลัยในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา   |       |        |
| กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้อย่างชัดเจน   | 12    | 14.1   |
| กำหนดให้เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับรายวิชาเรียนของนักศึกษา  | 28    | 32.9   |
| เน้นกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของนักศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับวิชาชีพของตน                                    | 16    | 18.8   |
| เน้นกิจกรรมที่เสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น   | 16    | 18.8   |
| กิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาที่จัดขึ้นต้องให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง สืบรวจปัญหา วางแนวทางการแก้ปัญหาและปฏิบัติได้จริง | 26    | 30.6   |

## ตารางที่ 5 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| วัตถุประสงค์ของวิทยาลัยในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร |       |        |
| สิ่งแวดล้อมศึกษา                                    |       |        |
| เพื่อให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรง ได้ปฏิบัติจริง   |       |        |
| เพราะมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุด                | 28    | 32.9   |
| เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาในด้าน              |       |        |
| สิ่งแวดล้อมศึกษาที่นอกเหนือจากหลักสูตร              | 13    | 15.3   |
| เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาสภาพปัญหา ฝึกแก้     |       |        |
| ปัญหาและนำไปปฏิบัติได้จริงในชุมชน                   | 23    | 27.1   |
| เพื่อพัฒนาความสามารถของนักศึกษาในการปรับปรุง        |       |        |
| สภาพแวดล้อมและสร้างอุปนิสัยที่ดีในการพัฒนา          |       |        |
| สิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น                            | 32    | 37.6   |
| เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักนำไปปรับปรุงใช้ให้เหมาะสม  |       |        |
| และสอดคล้องกับอาชีพ                                 | 9     | 10.6   |
| ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่วิทยาลัยได้จัดขึ้น  |       |        |
| กิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียน เช่น นิทรรศการ,         |       |        |
| ป้ายนิเทศ, การฉายสไลด์, ภาพยนตร์ และ                |       |        |
| วิทยุทัศน์ เป็นต้น                                  | 30    | 35.3   |



ตารางที่ 5 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| การทำโครงการเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม เช่น โดยการปลูกป่าในโรงเรียน ชมรมอนุรักษ์ |       |        |
| โครงการสวนหย่อม เป็นต้น  | 42    | 49.4   |
| กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น อาสารักษาความ                                       |       |        |
| สะอาดในที่สาธารณะ ชุตลอกคูคลอง เป็นต้น   | 37    | 43.5   |
| กิจกรรมทัศนศึกษา   | 15    | 17.6   |
| ค่ายนักแรมเพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมศึกษาและ  |       |        |
| ทรัพยากรธรรมชาติ   | 11    | 12.9   |
| กิจกรรมที่เกิดขึ้นตามโอกาสที่สำคัญ ๆ เช่น วัน                                  |       |        |
| สิ่งแวดล้อมโลก วันคุ้มครองสัตว์ป่า วันต้นไม้แห่งชาติ เป็นต้น                   | 18    | 21.2   |
| กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน โดย                                  |       |        |
| การนำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ                                  | 4     | 4.7    |

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 5 แสดงว่า สภามการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการ  
 รับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัด  
 กิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่ ระบุว่า วิทยาลัยมี หลักการ แนวทาง  
 วัตถุประสงค์ และจัดประเภท การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยกำหนดให้เป็น  
 กิจกรรมที่สอดคล้องกับรายวิชาเรียนของนักศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถของนักศึกษาในการ  
 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสร้างอุปนิสัยที่ดีในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น ประเภทของกิจกรรม  
 เสริมหลักสูตรที่วิทยาลัยจัดส่วนใหญ่ได้แก่ การทำโครงการเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม ได้แก่ การ  
 ปลูกป่า ชมรมอนุรักษ์ โครงการสวนหย่อม



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 1.2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม ตาม การรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| ลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม<br>ศึกษาในวิทยาลัย  |       |        |
| วัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามแผนแม่บทสิ่งแวดล้อมศึกษา<br>กระทรวงศึกษาธิการ                  | 34    | 40.0   |
| วัดและประเมินผลจากผลการปฏิบัติตามกิจกรรม<br>การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  | 24    | 23.2   |
| วัดและประเมินจากการปฏิบัติในแต่ละ โครงการ<br>เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม   | 19    | 22.4   |
| จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการ<br>สอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร | 24    | 23.2   |
| การส่งเสริมของวิทยาลัยให้ครูได้มีการพัฒนาประสิทธิภาพในการ<br>วัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา                    |       |        |
| เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการวัด<br>และประเมินผลสิ่งแวดล้อมศึกษา   | 23    | 27.1   |

ตารางที่ 6 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูในวิทยาลัยเกี่ยวกับการ<br>สร้างแบบวัดและประเมินผล         | 18    | 21.2   |
| เตรียมเอกสารหรือคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและ<br>ประเมินผลให้ครูใช้ศึกษา          | 19    | 22.4   |
| ให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบหรือผลการประเมินเพื่อ<br>นำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน  | 15    | 17.6   |
| การส่งเสริมให้ครูในวิทยาลัยนำผลจากการวัดและ<br>ประเมินผลมาใช้ประโยชน์               |       |        |
| นำมาปรับปรุงการเรียนการสอน  | 33    | 38.8   |
| นำมาใช้เป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนาสื่อการ<br>สอน                                    | 28    | 32.9   |
| ให้ครูได้ปรับปรุงวิธีการสอน   | 26    | 30.6   |
| การส่งเสริมให้ครูในวิทยาลัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ใน<br>การวัดและประเมินผลด้วยวิธี |       |        |
| ให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบ   | 12    | 14.1   |
| การจัดทำคลังข้อสอบ  | 23    | 27.1   |
| การสร้างเครื่องมือวัดประเมินผลหลาย ๆ ประเภท   | 25    | 29.4   |
| สร้างเกณฑ์การวัดและประเมินจากการปฏิบัติจริง   | 29    | 34.1   |

จากตารางที่ 6 แสดงว่า สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่รับรู้ว่

ลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นการวัดและประเมินผลตรงจุดประสงค์ของหลักสูตรตามแผนแม่บท สิ่งแวดล้อมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาประสิทธิภาพของครูในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เรื่องการวัดและประเมินผล ส่งเสริมให้ครูในวิทยาลัยนำผลจากการวัดและประเมินผลมาใช้ประโยชน์ โดยนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนและให้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล โดยให้สร้างเกณฑ์การวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติจริง



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### 1.2.6 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| การบริหารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของวิทยาลัย ให้มีส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา                                   |       |        |
| กำหนดนโยบายเกี่ยวกับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้ครูและบุคลากรอื่น ๆ นำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน                                   | 15    | 17.6   |
| จัดงบประมาณในการจัดพัฒนาบุคลากร สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ให้ครูนำไปใช้อย่างเพียงพอ  | 13    | 21.2   |
| วางแผนปฏิบัติการมีการตั้งคณะกรรมการ เพื่อรับผิดชอบเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยตรง   | 21    | 24.7   |
| ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากรในวิทยาลัย เพื่อสำรวจสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมและวางแผนการแก้ไขปัญหามลพิษในวิทยาลัยและชุมชน | 25    | 29.4   |
| จัดบุคลากรให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของสาขาวิชา  | 17    | 20.0   |
| ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ   | 25    | 29.4   |

## ตารางที่ 7 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| ให้บุคลากร ได้ศึกษาตุงานจากวิทยาลัยที่ประสบ<br>ความสำเร็จในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษา                            | 12    | 14.1   |
| ให้โอกาสแก่ประชาชนและองค์กร เอกชน เข้ามา<br>มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัย<br>และชุมชน        | 11    | 12.9   |
| มีการจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยให้เอื้อ<br>อำนวยต่อการ เรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา<br>บรรยากาศภายนอกห้อง เรียน |       |        |
| จัดให้มีสวนหย่อมบริเวณจุดต่าง ๆ ในวิทยาลัย   | 46    | 54.1   |
| ดูแลบริเวณรอบ ๆ วิทยาลัยสะอาดและเป็นระเบียบ  | 51    | 60.0   |
| ประดับและตกแต่งบริเวณอาคารเรียนด้วยไม้ดอกไม้<br>ไม้ประดับ  | 42    | 49.4   |
| มีถังขยะวาง ไว้หลายจุดรอบบริเวณวิทยาลัย  | 46    | 54.1   |
| อนุรักษ์ต้นไม้ขนาดใหญ่ที่มีอยู่ภายในวิทยาลัย   | 26    | 30.6   |
| มีป้ายนิเทศ ป้ายประกาศ จัดไว้อย่างมีระเบียบ<br>และให้ความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ                                 | 30    | 35.3   |
| การกำหนดแผนผังของโรงเรียนสวยงาม เป็น<br>ระเบียบ อาคารถ่ายเทได้สะดวก  | 23    | 27.1   |

## ตารางที่ 7 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| บรรยากาศภายในห้องเรียนและอาคารเรียน                   |       |        |
| ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทได้              |       |        |
| สะดวก   | 44    | 51.8   |
| ห้องเรียนและห้องต่าง ๆ ในอาคารเรียนสะอาด              |       |        |
| และเป็นระเบียบ  | 30    | 35.3   |
| การจัดมุมความรู้ในห้องเรียน                           | 29    | 34.1   |
| การจัดห้องสมุดเป็นระเบียบ สะอาดมีหนังสือ              |       |        |
| เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ และวัสดุสารต่าง ๆ เพียงพอ          | 33    | 44.7   |
| ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาดน่าใช้                          | 20    | 23.5   |
| โรงอาหาร สะอาดถูกสุขลักษณะและเพียงพอกับ               |       |        |
| จำนวนนักศึกษา   | 23    | 27.1   |
| โรงฝึกงาน ไม่มีเสียงอึกทึกออกมาภายนอกให้              |       |        |
| รบกวนผู้อื่น  | 14    | 16.5   |
| คุณสมบัติส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม |       |        |
| ศึกษาของบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ |       |        |
| วิทยาลัยจัดให้มีขึ้น                                  |       |        |
| มีความรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นอย่างดี          | 19    | 22.4   |
| มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดี           | 29    | 34.1   |



ตารางที่ 7 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| เป็นผู้สนใจในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ                  | 29    | 34.1   |
| มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรม              |       |        |
| สิ่งแวดล้อมศึกษา                                       | 24    | 23.2   |
| มีความกระตือรือร้นและรับผิดชอบการทำงานดี               | 21    | 24.7   |
| มีความเข้าใจในสภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน               |       |        |
| และชุมชนดี   | 17    | 20.0   |
| มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผล    |       |        |
| กระทบต่อการดำรงชีวิต                                   | 29    | 34.1   |
| พัฒนาให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม | 43    | 50.6   |
| นักศึกษามีความพร้อมสนใจในการเรียนสิ่งแวดล้อม           |       |        |
| ศึกษา  | 15    | 17.6   |
| ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสนใจและให้ความร่วมมือในการ    |       |        |
| ปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี          | 33    | 38.8   |

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 7 แสดงว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการรับรู้ ว่าวิทยาลัยมีการบริหารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้มีส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้วยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากรในวิทยาลัย เพื่อสำรวจสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม และวางแผนการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยและชุมชน และส่งเสริมให้ครูได้มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ การจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ทั้งบรรยากาศภายนอกห้องเรียน โดยการดูแลบริเวณรอบ ๆ วิทยาลัยให้สะอาดเรียบร้อยและเป็นระเบียบและจัดให้ภายในห้องเรียนและอาคารเรียน มีแสงสว่างเพียงพอ มีการถ่ายเทของอากาศได้สะดวก และจัดให้บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีคุณสมบัติที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คือ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดี เป็นผู้สนใจในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ และสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สนใจและร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 1.33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน  
 สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัด  
 กรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 1.3.1 การนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  
 ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร  
 ในด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ปัญหาเกี่ยวกับเอกสารประกอบหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา                             |      |      |          |
| คู่มือ การใช้หลักสูตร แผนการสอน ฯลฯ  |      |      |          |
| ขาดความร่วมมือระหว่างกลุ่มวิทยาลัยในการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา | 3.61 | 0.89 | มาก      |
| งบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ       | 3.44 | 1.04 | ปานกลาง  |
| ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ                  | 3.24 | 0.86 | ปานกลาง  |
| ขาดความร่วมมือจากบุคลากรผู้เกี่ยวข้องมาแนะนำครูในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร  | 3.36 | 0.96 | ปานกลาง  |
| นโยบายในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรไม่ชัดเจน                                  | 3.16 | 0.92 | ปานกลาง  |
| ขาดบุคลากรที่จะดำเนินการจัดทำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาที่จะนำมาใช้ในวิทยาลัย    | 3.64 | 0.96 | มาก      |

ตารางที่ 8 (ต่อ)

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| วิทยาลัยขาดงบประมาณสำหรับการจัด<br>อบรมหรือจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ<br>การใช้หลักสูตรและการจัดทำเอกสาร<br>ประกอบหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา | 3.52 | 1.00 | มาก      |
| ครูผู้สอนขาดความสนใจในการศึกษา<br>หลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา   | 3.16 | 0.94 | ปานกลาง  |
| วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายราย<br>วิชา กำหนดไว้ไม่ชัดเจน ยากแก่การนำ<br>ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการสอน                                    | 3.17 | 0.91 | ปานกลาง  |
| งานและการะการสอนของครูมีมาก จึง<br>ไม่มีเวลาจัดทำเอกสาร หลักสูตร<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา   | 3.88 | 0.91 | มาก      |
| ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอ<br>เกี่ยวกับการปรับใช้หลักสูตร ให้สอดคล้อง<br>กับสภาพสิ่งแวดล้อมศึกษา ในปัจจุบัน                         | 3.30 | 1.01 | ปานกลาง  |
| รวม  | 3.45 | 1.72 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมไปใช้โดยส่วนรวมเป็นปัญหาปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อปรากฏว่า ข้อที่เป็นปัญหามากคือ ขาดบุคลากรที่จะดำเนินการจัดทำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมที่จะนำมาใช้ในวิทยาลัย วิทยาลัยขาดงบประมาณสำหรับการจัดอบรมหรือจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา และงานและภาระการสอนของครูมีมากจึงไม่มีเวลาจัดทำเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ความร่วมมือระหว่างกลุ่มวิทยาลัยในการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 1.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร       |      |      |          |
| ครูขาดความรู้และทักษะในการเลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียนและเนื้อหาวิชา           | 3.17 | 0.90 | ปานกลาง  |
| วิทยาลัยไม่ได้จัดประชุมวางแผนการจัดการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้กับครู | 3.32 | 0.95 | ปานกลาง  |
| วิทยาลัยไม่เคยส่งครูไปอบรมวิธีสอนและเทคนิคการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบใหม่                             | 3.61 | 0.89 | มาก      |
| ครูมีชั่วโมงสอนและงานพิเศษนอกจากการสอนมากทำให้ขาดการเตรียมการสอน                                    | 3.65 | 0.93 | มาก      |
| ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแนะนำครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน    | 3.46 | 0.91 | ปานกลาง  |

ตารางที่ 9 (ต่อ)

| ข้อความ                                   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ปัญหาเรื่องการเตรียมการจัดการเรียนการสอน  |      |      |          |
| สิ่งแวดลอมศึกษา                           |      |      |          |
| ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำ   |      |      |          |
| แผนการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา          | 3.73 | 0.94 | มาก      |
| ขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการ    |      |      |          |
| เรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา                | 3.46 | 0.84 | ปานกลาง  |
| ขาดงบประมาณในการจัดหาผู้ที่มีความรู้      |      |      |          |
| ความชำนาญเรื่องการสอนสิ่งแวดลอม           |      |      |          |
| ศึกษามาช่วยสอนให้กับนักศึกษา              | 3.67 | 0.96 | มาก      |
| บุคลากรที่จะช่วยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร   |      |      |          |
| สิ่งแวดลอมศึกษามีไม่เพียงพอ               | 3.62 | 0.86 | มาก      |
| ได้รับการร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้      |      |      |          |
| ร่วมงานในแต่ละฝ่ายภายในวิทยาลัยไม่        |      |      |          |
| เพียงพอ                                   | 3.60 | 0.92 | มาก      |
| ปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอม |      |      |          |
| ศึกษา                                     |      |      |          |
| ครูผู้สอนขาดการรับผิดชอบในการวางแผน       |      |      |          |
| และดำเนินกิจกรรมตามแผน                    | 3.44 | 0.99 | ปานกลาง  |
| ขาดงบประมาณในการจัดอบรมครูและ             |      |      |          |
| พัฒนาบุคลากรในเรื่องสิ่งแวดลอมศึกษา       | 3.64 | 0.98 | มาก      |

ตารางที่ 9 (ต่อ)

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ขาดงบประมาณสำหรับจัดนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน       |      |      |          |
| สิ่งแวดล้อมศึกษา   | 3.71 | 0.98 | มาก      |
| งบประมาณสำหรับจัดหาสื่อการสอน  |      |      |          |
| วัสดุทัศนูปกรณ์ เครื่องมือและวัสดุประกอบการสอน ไม่เพียงพอ            | 3.68 | 0.96 | มาก      |
| หนังสืออ่านประกอบ หนังสือสำหรับค้นคว้า                               |      |      |          |
| เพิ่มเติมมีไม่เพียงพอ  | 3.51 | 0.84 | มาก      |
| ขาดการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต |      |      |          |
| ประจำวันของนักศึกษา  | 3.51 | 0.83 | มาก      |
| ห้องเรียนมีไม่เพียงพอ  | 3.18 | 1.14 | ปานกลาง  |
| นักศึกษาขาดความรู้พื้นฐานในเรื่อง                                    |      |      |          |
| สิ่งแวดล้อมศึกษา   | 3.43 | 0.84 | ปานกลาง  |
| นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือในการจัด                                    |      |      |          |
| กิจกรรมการเรียนการสอนของครู  | 3.11 | 0.97 | ปานกลาง  |
| นักศึกษาไม่สนใจ ไม่ให้ความสำคัญต่อ                                   |      |      |          |
| วิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา   | 3.46 | 0.89 | ปานกลาง  |



ตารางที่ 9 (ต่อ)

| ข้อความ   | X     | S.D  | ความหมาย |
|---|-------|------|----------|
| วิทยาลัยขาดงบประมาณในการจัดสภาพ<br>ของวิทยาลัยให้สอดคล้องกับการจัดการ<br>เรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา | 3.60  | 0.92 | มาก      |
| รวม   | 3.486 | 0.67 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ตามการ  
รับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัด  
กิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาในห้องเรียน โดยส่วนรวมเป็นปัญหาปานกลาง

เมื่อนพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อปรากฏว่า ข้อที่เป็นปัญหามากสำหรับผู้บริหาร  
คือ ขาดความร่วมมือระหว่างกลุ่มวิทยาลัยในการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษา  
ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน ขาดงบประมาณ เครื่องมือและสื่อการ  
สอน โสิตทัศนูปกรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 1.3.3 การใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอม ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ด้านการจัดหาสื่อเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน<br>สิ่งแวดลอมศึกษา                          |      |      |          |
| ขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อและจัดทำ   | 3.68 | 1.02 | มาก      |
| ขาดความสะดวกในการติดต่อขอยืมสื่อ<br>จำนวนสื่อการสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับ<br>ความต้องการ | 3.44 | 0.92 | ปานกลาง  |
| ครูขาดความรู้และทักษะในการจัดทำสื่อ<br>ขึ้นใช้เอง  | 3.47 | 0.73 | ปานกลาง  |
| ครูขาดความรู้และทักษะในการใช้สื่อการ<br>สอนประเภทต่าง ๆ                                  | 3.60 | 0.92 | มาก      |
| สื่อการสอนที่มีอยู่ไม่สัมพันธ์กับการเรียน<br>การสอนสิ่งแวดลอมศึกษา                       | 3.46 | 0.83 | ปานกลาง  |
| ขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ<br>เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการ<br>เรียนการสอน             | 3.46 | 0.82 | ปานกลาง  |
|  | 3.64 | 0.88 | มาก      |

ตารางที่ 10 (ต่อ)

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ปัญหาอันเนื่องมาจากวิทยาลัยไม่ส่งเสริมการจัดการสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา |      |      |          |
| ไม่จัดงบประมาณให้เฉพาะสำหรับการจัดหาสื่อ  | 3.42 | 0.90 | ปานกลาง  |
| ไม่ได้กำหนดนโยบายและแผนการใช้สื่อการสอนให้ครู                                     | 3.54 | 0.97 | มาก      |
| การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่ผลิตสื่อสำหรับให้บริการไม่สะดวก                   | 3.63 | 0.88 | มาก      |
| ไม่อำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในการจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง                             | 3.39 | 0.91 | ปานกลาง  |
| มีปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของวิทยาลัย             |      |      |          |
| ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการผลิตสื่อการสอนทางสิ่งแวดล้อมศึกษาจากสิ่งของเหลือใช้ เพราะ |      |      |          |
| ครูมีชั่วโมงสอนและมีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมาก                                  | 3.71 | 0.93 | มาก      |
| สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอสำหรับครูและนักศึกษา                         | 3.60 | 0.83 | มาก      |
| คุณภาพไม่ดี   | 3.58 | 1.04 | มาก      |
| ชำรุดใช้งานไม่ได้เป็นส่วนใหญ่   | 3.33 | 1.06 | ปานกลาง  |

ตารางที่ 10 (ต่อ)

| ข้อความ                                   | X     | S.D  | ความหมาย |
|---|-------|------|----------|
| ขาดการบำรุงรักษาและขาดการซ่อมแซม          | 3.43  | 1.02 | ปานกลาง  |
| ขาดงบประมาณในการจัดซื้อและซ่อมแซม         | 3.52  | 1.09 | มาก      |
| ปัญหาการผลิตสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดลอม  |       |      |          |
| ศึกษาในวิทยาลัยของท่านเป็น                |       |      |          |
| ขาดครูหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และทักษะ |       |      |          |
| ในการผลิตสื่อโดยตรง                       | 3.57  | 0.85 | มาก      |
| ขาดความร่วมมือจากนักศึกษา เพราะ           |       |      |          |
| นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการผลิต        |       |      |          |
| สื่อสิ่งแวดลอมศึกษา                       | 3.47  | 0.94 | ปานกลาง  |
| ขาดงบประมาณหรือได้รับงบประมาณน้อย         |       |      |          |
| เพราะต้องนำไปปรับปรุงสื่อการเรียนการ      |       |      |          |
| สอนด้านอื่น                               | 3.82  | 0.92 | มาก      |
| งบประมาณสำหรับจัดหาสื่อการสอน             |       |      |          |
| โสตทัศนูปกรณ์ เครื่องมือและวัสดุประกอบ    |       |      |          |
| การสอนไม่เพียงพอ                          | 3.68  | 0.96 | มาก      |
| หนังสืออ่านประกอบ หนังสือสำหรับค้นคว้า    |       |      |          |
| เพิ่มเติมมีไม่เพียงพอ                     | 3.51  | 0.84 | มาก      |
| รวม                                       | 3.543 | 0.68 | มาก      |

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการใช้สื่อ การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยส่วนรวมเป็นปัญหาปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อ ปรากฏว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมากและปานกลางมีจำนวนก้ำกึ่งกัน สำหรับการจัดซื้อและจัดทำสื่อ การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ครูขาดความรู้และทักษะในการจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง และขาด การวัดและประเมินผลการใช้สื่อในการสอนเพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัย ไม่ส่งเสริมการจัดการสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นปัญหามากในเรื่อง ไม่ได้กำหนด นโยบายและแผนการใช้สื่อการสอนให้ครู และการติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงานที่ผลิตสื่อ สำหรับ ให้บริการไม่สะดวก สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอสำหรับครูและนักศึกษา คุณภาพไม่ดีและขาด งบประมาณในการจัดซื้อและซ่อมแซม ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการผลิตสื่อการสอนทางสิ่งแวดล้อม ศึกษาจากสิ่งของเหลือใช้ เพราะครูมีชั่วโมงสอนและมีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมา ขาดครู หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และทักษะในการผลิตสื่อโดยตรง ขาดงบประมาณหรือได้รับงบประมาณน้อย เพราะต้องนำไปปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนด้านอื่น โสตทัศนอุปกรณ์ เครื่องมือ และวัสดุประกอบ การสอนไม่เพียงพอ หนังสืออ่านประกอบ หนังสือสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมมีไม่เพียงพอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 1.3.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา |      |      |          |
| ขาดความร่วมมือจากเพื่อนครูภายในวิทยาลัย                               |      |      |          |
|   | 3.34 | 0.79 | ปานกลาง  |
| ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองนักศึกษา                                    |      |      |          |
|   | 3.42 | 0.84 | ปานกลาง  |
| ขาดความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการ  |      |      |          |
|   | 3.44 | 0.85 | ปานกลาง  |
| ขาดความสนใจจากนักศึกษา  |      |      |          |
|   | 3.19 | 0.73 | ปานกลาง  |
| ขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร                        |      |      |          |
|   | 3.51 | 0.87 | มาก      |
| สถานที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร                      |      |      |          |
|   | 3.37 | 1.04 | ปานกลาง  |
| ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร                      |      |      |          |
|   | 3.39 | 0.89 | ปานกลาง  |
| ขาดความร่วมมือจากครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาและหัวหน้าแผนก              |      |      |          |
|   | 3.20 | 0.81 | ปานกลาง  |
| มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรม                                  |      |      |          |

ตารางที่ 11 (ต่อ)

| ข้อความ   | X     | S.D  | ความหมาย |
|---|-------|------|----------|
| เสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้จริง แต่<br>ผู้สอนไม่ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้   | 3.32  | 0.88 | ปานกลาง  |
| ข้อเสนอของหัวหน้าแผนกสิ่งแวดล้อมศึกษา<br>ในการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมเสริม<br>หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่เป็นที่ยอมรับ<br>และไม่ได้รับความร่วมมือ | 3.29  | 0.91 | ปานกลาง  |
| บุคลากรที่จะช่วยจัดกิจกรรมเสริม<br>หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษามีไม่เพียงพอ   | 3.62  | 0.86 | มาก      |
| รวม   | 3.371 | 0.57 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม  
การรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัด  
กิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยส่วนร่วมเป็นปัญหาปานกลาง เมื่อพิจารณาใน  
รายละเอียดแต่ละข้อปรากฏว่า ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ ครูขาดความรู้และทักษะในการจัด  
กิจกรรมเสริมหลักสูตร บุคลากรที่จะช่วยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษามีไม่เพียงพอ

## 1.3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ไม่มีนโยบายการจัดการ การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน  | 3.21 | 0.70 | ปานกลาง  |
| ไม่สามารถวัดผลการเรียน ได้สม่ำเสมอ  | 3.29 | 0.90 | ปานกลาง  |
| การวัดผล ไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน   | 3.33 | 1.00 | ปานกลาง  |
| การวัดผลมุ่งวัดความสามารถในการจำมากกว่าการวัดพฤติกรรมของผู้เรียน  | 3.39 | 0.92 | ปานกลาง  |
| โอกาสที่จะสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมมีไม่เพียงพอ  | 3.50 | 0.93 | มาก      |
| การวัดผล ไม่ยุติธรรม  | 3.50 | 0.80 | มาก      |
| บุคลากรที่มีอยู่ ไม่เข้าใจด้านระเบียบวิธี การวัดและประเมินผลทางด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างลึกซึ้ง ทำให้การวัดและประเมินผลไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ | 3.51 | 0.89 | มาก      |



ตารางที่ 12 (ต่อ)

| ข้อความ  | X     | S.D  | ความหมาย |
|--|-------|------|----------|
| วิทยาลัยของท่านมีปัญหาการออกข้อสอบ   |       |      |          |
| สิ่งแวดล้อมศึกษา   | 3.31  | 0.78 | ปานกลาง  |
| ผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาขาดความรู้ในด้านการออกข้อสอบให้ตรงตามจุดประสงค์  | 3.25  | 0.91 | ปานกลาง  |
| ผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่มีเวลา เพราะมีคาบการเรียนการสอนมาก จึงออกข้อสอบได้ไม่ดี   | 3.21  | 0.80 | ปานกลาง  |
| ฝ่ายวิชาการขาดบุคลากร ที่จะสอบความถูกต้องและตรงตามจุดประสงค์ของข้อสอบที่ครูออก   | 3.51  | 0.88 | มาก      |
| ข้อสอบส่วนใหญ่เน้นเฉพาะความจำ ไม่มีการสอบเพื่อวัดความรู้ทางด้านปฏิบัติการทดลองทำให้นักศึกษาขาดความสนใจในการปฏิบัติการทดลอง | 3.44  | 0.86 | ปานกลาง  |
|  | 3.47  | 0.97 | ปานกลาง  |
| รวม  | 3.378 | 0.73 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรับรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยส่วนรวมเป็นปัญหาปานกลาง แต่เมื่อพิจารณา ในรายละเอียดแล้วปรากฏว่า ข้อที่ปัญหามาก ได้แก่ โอกาสที่จะสังเกตพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม ศึกษาของนักเรียนมีไม่เพียงพอ การวัดผลไม่ยุติธรรม ชาตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้าน การวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเฉพาะฝ่ายวิชาการชาตบุคลากรในด้านตรวจสอบความ ถูกต้อง และความตรงตามจุดประสงค์ของข้อสอบที่ครูออก



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### 1.3.6 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ปัญหาด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  |      |      |          |
| วิทยาลัยขาดงบประมาณในการจัดสภาพของวิทยาลัยให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา               | 3.60 | 0.92 | มาก      |
| ขาดการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษา                     | 3.51 | 0.83 | มาก      |
| จำนวนบุคลากรที่จะช่วยจัดสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยให้เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีไม่เพียงพอ | 3.60 | 0.87 | มาก      |
| ไม่ได้วางแผนหรือโครงการในการไปศึกษาดูงาน และสังเกตการทำงานในเรื่อง ใตหรือสาขาใดให้แน่ชัด                   | 3.62 | 0.95 | มาก      |
| งบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมด้านทัศนศึกษาและดูงานมีจำนวนจำกัดหรือไม่เพียงพอ                                | 3.74 | 0.95 | มาก      |

ตารางที่ 13 (ต่อ)

|   | ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|---|------|------|----------|
|   | บุคลากรที่ส่งไปศึกษางานและสังเกตการทำงานนั้นขาดความรู้ความสนใจและความสามารถเพียงพอที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ | 3.44 | 0.89 | ปานกลาง  |
| ปัญหาอันเนื่องมาจากการจัดสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย |   |      |      |          |
|   | บริเวณวิทยาลัยและอาคารเรียนขาดความเป็นระเบียบและสวยงาม  | 3.27 | 1.06 | ปานกลาง  |
|   | ขาดความร่วมมือของต้นไม้   | 3.25 | 1.00 | ปานกลาง  |
|   | โรงอาหารขาดสุขลักษณะและอาหารไม่มีคุณภาพ   | 3.27 | 1.01 | ปานกลาง  |
|   | ห้องน้ำมีไม่เพียงพอและไม่ถูกสุขลักษณะ   | 3.47 | 1.06 | ปานกลาง  |
| ด้านครู   |   |      |      |          |
|   | ครูขาดความกระตือรือร้นและสนใจในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม  | 3.36 | 1.04 | ปานกลาง  |
| ด้านนักศึกษา                                    |   |      |      |          |
|   | ความรู้พื้นฐานของนักศึกษาไม่ดี  | 3.51 | 0.95 | มาก      |
|   | จำนวนนักศึกษาในห้องมากเกินไป  | 3.47 | 1.13 | ปานกลาง  |

ตารางที่ 13 (ต่อ)

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| นักศึกษาไม่สนใจในสภาวะแวดล้อมใน<br>วิทยาลัยและชุมชน  | 3.48 | 0.95 | ปานกลาง  |
| นักศึกษาขาดความตระหนักในความสำคัญ<br>ของสิ่งแวดล้อม  | 3.33 | 0.91 | ปานกลาง  |
| ปัญหาอันเนื่องมาจากไม่สร้างขวัญและกำลังใจแก่<br>ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม<br>ศึกษาของฝ่ายบริหาร |      |      |          |
| ไม่ติดตามผลการจัดการจัดการเรียนการ<br>สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูทั้งในและ<br>นอกห้องเรียน                         | 3.35 | 0.88 | ปานกลาง  |
| ไม่สนับสนุนโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับ<br>สิ่งแวดล้อมของครูและนักศึกษา   | 3.28 | 0.96 | ปานกลาง  |
| ให้คำชมเชยหรือรางวัลกับครูที่ประสบ<br>ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน<br>ไม่ทั่วถึง                             | 3.17 | 0.97 | ปานกลาง  |
| ให้ความสนับสนุนเรื่องการจัดการเรียน<br>การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่เสมอไปกับ<br>วิชาอื่น ๆ                          | 3.24 | 0.95 | ปานกลาง  |

ตารางที่ 13 (ต่อ)

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| มีเวลาในการให้คำปรึกษาหารือกับครู<br>น้อยและไม่สม่ำเสมอ  | 3.16 | 1.01 | ปานกลาง  |
| ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ กับ<br>ครูเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องการจัดการเรียน<br>การสอนสิ่งแวดลอมศึกษาไม่ชัดเจน | 3.14 | 0.80 | ปานกลาง  |
| รวม  | 3.39 | 0.70 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ตาม  
การรับรู้ของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยที่  
เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา โดยส่วนรวมเป็นปัญหาปานกลาง แต่  
เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อปรากฏว่าปัญหามาก ได้แก่ วิทยาลัยไม่ได้วางแผนหรือ  
โครงการในการ ไปศึกษาดูงานและสังเกตการทำงานให้แน่ชัด และงบประมาณสนับสนุนกิจกรรม  
ทัศนศึกษา และดูงานมีจำกัด หรือไม่เพียงพอ ความรู้พื้นฐานของนักศึกษาไม่ดี วิทยาลัยขาด  
งบประมาณ ในการจัดสภาพของวิทยาลัยให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา  
ขาดการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษา  
จำนวนบุคลากรที่จะช่วยจัดสภาพแวดลอมของวิทยาลัย ให้เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอน  
สิ่งแวดลอมของวิทยาลัย ให้เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษามีไม่เพียงพอ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผู้บริหาร ได้ตอบ ในแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัย ได้นำเสนอ ในรูปความเรียง ตามลำดับความดีของผู้ตอบดังนี้

ด้านการนำหลักสูตร ไปใช้เพื่อการเรียนการสอน

1. ควรบรรจุวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ในหลักสูตร ตั้งแต่ระดับ ประถม โดยเฉพาะระดับ ปวช. และ ปวส. สมควรเรียนเป็นวิชาบังคับที่มีทั้งทฤษฎี และปฏิบัติ (11 คน)
2. ควรจัดหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ให้เหมาะสมกับประเทศไทย เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน (7 คน)
3. ควรจัดอบรมทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา (3 คน)
4. ควรเน้นความสำคัญของวิชานี้ เพราะเป็นความจำเป็น ในปัจจุบัน โดยพยายามชี้ให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งอดีต ปัจจุบัน
5. ควรได้รับความสนับสนุนจากผู้บริหาร (1 คน)

ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน

1. ควรจัดกิจกรรมที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วม และได้ปฏิบัติจริง เช่น การช่วยกันรักษาความสะอาดในห้องเรียนหรือสถานศึกษา การจัดมุมหรือตกแต่งห้องเรียนด้วย ต้นไม้ตามมุมห้องหรือหน้าต่าง (7 คน)
2. ในสถานศึกษากลุ่มเดียวกัน ควรจัดกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันมี หลักเกณฑ์และมาตรการที่ชัดเจน โดยเน้น ให้นักศึกษาเกิดความเพลิดเพลินกับกิจกรรมเหล่านี้ด้วย (4 คน)
3. ควรเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมมาบรรยาย ประกอบสื่อให้นักศึกษาฟัง (2 คน)

## 4. ครู - อาจารย์ คवरสอดแทรกสิ่งแวดล้อมศึกษาลงใน

ทุกรายวิชา (1 คน)

## การใช้สื่อการเรียนการสอน

1. คवरส่งเสริมให้ครู - อาจารย์ และนักเรียน ผลิตสื่อใช้เอง โดยยึดหลักเนื้อหา น่าสนใจ ประหยัด ทันสมัย (12 คน)
2. สื่อที่ควรใช้ในวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา คือ วิทยุทัศน์ สไลด์ โทรทัศน์ ภาพยนต์ และ เอกสาร (2 คน)
3. จัดตั้งศูนย์สื่อสิ่งแวดล้อมของกรมอาชีวศึกษา (1 คน)

## การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกให้อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น นำนักศึกษาไปบริการชุมชน เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด การปลูกป่า การรักษาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสังคม (12 คน)
2. นำนักศึกษา ไปทัศนศึกษา (7 คน)
3. จัดชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เพื่อดำเนินการทำกิจกรรมต่าง ๆ

## การวัดและประเมินผล

1. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน และประเมินตามวัตถุประสงค์ โดยประเมินทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติแต่เน้นภาคปฏิบัติมากกว่า (9 คน)
2. ประเมินด้านจิตนิสัยมากกว่าทฤษฎี (6 คน)
3. ประเมินจากพฤติกรรมของนักศึกษา รายงาน ความคิดสร้างสรรค์โดยการสังเกต (5 คน)



ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1. ครู - อาจารย์ (13 คน)
2. งบประมาณ (6 คน)
3. สถานที่ (5 คน)
4. ผู้บริหาร (1 คน)
5. นักเรียน (1 คน)



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครูสังคมศึกษากับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูสังคมศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอไว้ในตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของประชากรครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ

|                       | ข้อความ                           | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------------|-----------------------------------|-------|--------|
| เพศ                   | ชาย                               | 46    | 55.4   |
|                       | หญิง                              | 37    | 44.6   |
| วุฒิสูงสุดทางการศึกษา | ต่ำกว่าปริญญาตรี                  | 1     | 1.2    |
|                       | ปริญญาตรี                         | 68    | 82.9   |
|                       | ปริญญาโท                          | 11    | 13.4   |
|                       | ปริญญาเอก                         | 1     | 1.2    |
|                       | อื่น ๆ                            | 1     | 1.2    |
| วิชาเอก               | ภูมิศาสตร์/การสอนภูมิศาสตร์       | 2     | 2.4    |
|                       | ประวัติศาสตร์/การสอนประวัติศาสตร์ | 7     | 8.43   |

ตารางที่ 14 (ต่อ)

| ข้อความ                            | จำนวน | ร้อยละ |
|------------------------------------|-------|--------|
| สังคมศึกษา/การสอนสังคมศึกษา        | 51    | 61.5   |
| สิ่งแวดล้อมศึกษา                   | 10    | 12.0   |
| อื่น ๆ                             | 13    | 15.7   |
| ประสบการณ์ในการสอน                 |       |        |
| 1 - 5 ปี                           | 20    | 24.7   |
| 6 - 10 ปี                          | 11    | 13.6   |
| 11 - 15 ปี                         | 22    | 27.2   |
| 16 - 20 ปี                         | 15    | 18.5   |
| มากกว่า 20 ปี                      | 12    | 14.8   |
| อื่น ๆ                             | 1     | 1.2    |
| วิทยาลัยที่สังกัดอยู่              |       |        |
| วิทยาลัยเทคนิค                     | 57    | 70.4   |
| วิทยาลัยอาชีวศึกษา                 | 7     | 8.6    |
| วิทยาลัยนิตยภัทการ                 | 13    | 16.0   |
| วิทยาลัยอื่น ๆ                     | 7     | 4.9    |
| รายวิชาที่รับผิดชอบสอนอยู่ปัจจุบัน |       |        |
| สังคมศึกษา                         | 50    | 60.24  |
| วิทยาศาสตร์                        | 10    | 12.05  |
| สิ่งแวดล้อม                        | 12    | 14.46  |
| มนุษยศาสตร์                        | 2     | 2.41   |

## ตารางที่ 14 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม  | 6     | 7.23   |
| เศรษฐศาสตร์   | 1     | 1.20   |
| สุขศึกษา  | 2     | 2.41   |
| การรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษากิจการรณด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา   |       |        |
| ไม่เป็น   | 69    | 84.1   |
| เป็น  | 13    | 15.9   |
| ถ้าท่านไม่ได้รับการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมศึกษามาโดยตรง<br>มาก่อน ท่านได้ศึกษาเพิ่มเติมหรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา |       |        |
| ไม่เคย  | 57    | 70.4   |
| เคย   | 24    | 29.6   |
| ถ้าท่านเคยศึกษาเพิ่มเติมหรือเข้ารับการอบรม ท่านได้รับ<br>จากหน่วยงาน (ตอน ได้มากกว่า 1)   |       |        |
| กลุ่มวิทยาลัย   | 23    | 27.7   |
| กรมสามัญศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ ฯลฯ)   | 3     | 3.6    |
| กรมวิชาการ  | 3     | 3.6    |
| กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์<br>เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม  | 8     | 9.6    |
| อื่น ๆ (กรมอาชีวศึกษา, ตนเอง ฯลฯ)   | 16    | 19.3   |

ตารางที่ 14 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| การนำความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาจากการศึกษาโดยตรง<br>หรือการศึกษาเพิ่มเติม หรือการเข้าร่วมการอบรมมาใช้ในการ<br>จัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา |       |        |
| ใช้ได้มาก   | 26    | 34.2   |
| ใช้ได้ปานกลาง   | 27    | 35.5   |
| ใช้ได้น้อย  | 13    | 17.1   |
| ไม่ได้ใช้เลย  | 7     | 9.2    |
| อื่น ๆ  | 3     | 3.9    |
| ท่านมีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา  |       |        |
| มาก   | 9     | 11.0   |
| ค่อนข้างมาก   | 28    | 34.1   |
| ค่อนข้างน้อย  | 36    | 43.9   |
| น้อย  | 6     | 7.3    |
| อื่น ๆ  | 3     | 3.7    |

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ครูสังคมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย มีวุฒิสูงสุดทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี วิชาเอก สังคมศึกษา/การสอนสังคมศึกษา มีประสบการณ์ในการสอน 11.15 ปี ส่วนใหญ่สังกัดอยู่ในวิทยาลัยเทคนิค รายวิชาที่รับผิดชอบสอนอยู่ในปัจจุบันคือ สังคมศึกษา ไม่เป็นที่ปรึกษากิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ครูสังคมศึกษาที่ไม่เคยรับการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมศึกษามา โดยตรง ไม่เคยศึกษาเพิ่มเติมหรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาที่เคยศึกษาเพิ่มเติมหรือเข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ ได้รับการอบรมจากหน่วยงานของกลุ่มวิทยาลัย ครูสังคมศึกษาได้นำความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาจากการศึกษาโดยตรง หรือการศึกษาเพิ่มเติม หรือการเข้ารับการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาได้ในระดับปานกลาง ในปัจจุบันครูสังคมคิดว่าตนเองมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาค่อนข้างน้อย



ศูนย์วิทยพัทยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์จัดการเรียนการสอน  
 สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา  
 สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร แสดงในตารางที่ 15-20
- 2.2.1 การนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์จัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  
 ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา  
 กรุงเทพมหานคร ในด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| ลักษณะหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ในวิชาสังคมศึกษาของ<br>วิทยาลัย           |       |        |
| แยกเป็นรายวิชาเฉพาะ  | 39    | 47.0   |
| เป็นสหวิทยาการ   | 8     | 9.6    |
| บูรณาการอยู่ในวิชาต่าง ๆ ของสังคมศึกษา                                   | 15    | 18.1   |
| มีทั้งบูรณาการในวิชาต่าง ๆ และแยกเป็นรายวิชา<br>เฉพาะ                    | 13    | 15.7   |
| ที่มาของหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในวิชาสังคมศึกษาที่ใช้<br>อยู่ในวิทยาลัย |       |        |
| หลักสูตรที่กำหนดโดยกรมวิชาการ  |       |        |
| กระทรวงศึกษาธิการ  | 13    | 15.7   |
| หลักสูตรที่กำหนดโดยกรมอาชีวศึกษา กระทรวง<br>ศึกษาธิการ                   | 53    | 63.9   |

ตารางที่ 15 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| หลักสูตรที่กลุ่มวิทยาลัยร่วมกันกำหนดขึ้น  | 3     | 3.6    |
| หลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษากำหนดและวิทยาลัยเพิ่มเติม<br>ในส่วนที่จำเป็น  | 6     | 7.2    |
| หลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษากำหนดและกลุ่มวิทยาลัย<br>ร่วมกันเพิ่มเติมส่วนที่พิจารณาว่าจำเป็นและเหมาะสม  | 8     | 9.6    |
| วิทยาลัยนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ในแผนกวิชาสังคมศึกษามาใช้<br>ศึกษาและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการใช้  |       |        |
| หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ<br>ร่วมกับกลุ่มวิทยาลัย กำหนดหัวข้อเรื่องที่จำเป็นและ<br>เหมาะสมสำหรับนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาเพิ่มเติม<br>และจัดทำแนวทางการใช้หลักสูตรชั้นใหม่ | 41    | 49.4   |
| วิทยาลัยพิจารณาและกำหนดหัวข้อเรื่องเพิ่มเติม ตาม<br>ความจำเป็นและเหมาะสมสอดคล้องกับสาขาวิชาชั้น<br>และความสนใจของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา                                    | 3     | 3.6    |
| วิทยาลัยพิจารณาและกำหนดหัวข้อเรื่องเพิ่มเติม ตาม<br>ความจำเป็นและเหมาะสมสอดคล้องกับสาขาวิชาชั้น<br>และความสนใจของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา                                    | 36    | 43.4   |
| การนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษามาใช้หรือมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้<br>บรรลุเป้าหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษา  |       |        |
| เน้นการให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างเพียงพอ   | 19    | 22.9   |
| เน้นการให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ   | 9     | 10.8   |
| เน้นการให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อม<br>ศึกษาในชุมชน   | 19    | 22.9   |



ตารางที่ 15 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| เน้นการให้นักศึกษาได้นำความรู้และประสบการณ์มาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในวิทยาลัย                                   | 17    | 20.5   |
| เน้นการให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติ และการดำเนินชีวิตโดยใช้ความรู้ และประสบการณ์จากการปฏิบัติ                        | 15    | 18.1   |
| เน้นให้นักศึกษามีความรู้ ได้ฝึกปฏิบัติร่วมกิจกรรมในชุมชนและดำเนินชีวิต โดยอนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขปัญหาล้างแวล้อม | 27    | 32.5   |
| การวางแผน เพื่อนำหลักสูตรล้างแวล้อมศึกษา ไปใช้จัดการเรียนการสอน ในวิทยาลัยของท่านมีแนวปฏิบัติ                    |       |        |
| ครูผู้สอนทุกแผนกวิชาดำเนินงานวางแผนร่วมกัน เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน  | 14    | 16.9   |
| ครูผู้สอนแต่ละคนต่างก็วางแผนดำเนินงานของตนเอง  | 29    | 34.9   |
| ครูผู้สอนร่วมกันดำเนินงานวางแผนเฉพาะแผนกวิชาของตนเองและแจ้ง ให้กลุ่มแผนกวิชาอื่นทราบ                             | 14    | 16.9   |
| มีการวางแผนดำเนินงานร่วมกัน ในกลุ่มครูผู้สอนเฉพาะแผนกวิชาสังคมศึกษาเท่านั้น                                      | 15    | 18.1   |
| วิธีการนำหลักสูตรล้างแวล้อมศึกษา คู่มือหลักสูตร คู่มือการวัดผล และคู่มือครู ไปใช้                                |       |        |
| นำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้   | 8     | 9.6    |

ตารางที่ 15 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| นำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนโครงการสอนและ<br>แผนการสอน   | 18    | 21.7   |
| นำไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกวิธีการสอนให้<br>สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรและสภาพปัญหา<br>สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน   | 39    | 47.0   |
| นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริม<br>หลักสูตร   | 23    | 27.7   |
| นำไปใช้ในการสังเกตการณ์ในการวัดและประเมิน<br>ผลหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา   | 7     | 8.4    |
| ทำนมีวิธีการกำหนดการจัดการเรียนการสอนตลอดภาคการ<br>ศึกษา เพื่อเป็นแผนแม่บทของหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา<br>นำเนื้อหาตามจุดประสงค์ของหลักสูตรเป็นหลักแล้ว<br>นำสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมที่วิกฤตในปัจจุบันมาประยุกต์<br>รวมกันเพื่อกำหนดเนื้อหาใหม่ | 42    | 50.6   |
| กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาชั้นใหม่  | 8     | 9.6    |
| จัดทำโครงการสอนตลอดภาคการศึกษา  | 15    | 18.1   |
| จัดทำแผนการสอนตลอดภาคการศึกษา เพื่อสะดวกใน<br>การจัดกำหนดเป็นแผนในการจัดการเรียนการสอน<br>ตลอดภาคการศึกษา   | 14    | 16.9   |

จากตารางที่ 15 แสดงว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในด้าน การนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้ ดังนี้

ลักษณะหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในวิชาสังคมศึกษาจะแยกเป็นรายวิชาเฉพาะเป็น หลักสูตรที่กำหนดนโยบาย โดยกรมอาชีวศึกษา นำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในแผนกวิชาสังคมศึกษา มาใช้ โดยศึกษาและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการให้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีจุดเน้น ในการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยเน้นให้นักศึกษามี ความรู้ ฝึกปฏิบัติร่วมกิจกรรมในชุมชนและดำเนินชีวิตโดยอนุรักษ์ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังแวดล้อม วางแผน เพื่อนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้จัดการเรียนการสอน ในวิทยาลัย โดยครูผู้สอนแต่ละคน ต่างก็วางแผนดำเนินงานของตนเอง นำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา คู่มือหลักสูตร คู่มือการวัดผลและ คู่มือหลักสูตร คู่มือการวัดผล และคู่มือครู ไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์ของหลักสูตรและสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและกำหนดการจัดการเรียน การสอนตลอดภาคการศึกษา เพื่อเป็นแผนแม่บทของแต่ละรายวิชา โดยนำเนื้อหาตามจุดประสงค์ของ หลักสูตรเป็นหลักและนำสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมที่วกฤตมาประยุกต์รวมกันเป็น เนื้อหาชั้น ใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| แนวทางในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  |       |        |
| ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา  | 21    | 25.3   |
| ศึกษาแผนงานและโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาของกรมอาชีวศึกษา  | 24    | 28.9   |
| วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดกิจกรรมที่เน้นสิ่งแวดล้อมศึกษาในการเรียนการสอนและจุดประสงค์ของรายวิชา | 26    | 31.3   |
| จัดทำแผนการสอน  | 12    | 14.5   |
| การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้บรรลุจุดประสงค์   |       |        |
| เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในห้องเรียน   |       |        |
| ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในแผนการสอนที่กำหนดไว้  | 16    | 19.3   |

ตารางที่ 16 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้นักศึกษาได้<br>รับความรู้และการลงปฏิบัติจริงในเรื่องสิ่งแวดล้อม                           | 22    | 26.5   |
| จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาเกิด<br>ความคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้   | 15    | 18.1   |
| จัดการเรียนการสอนให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย  | 12    | 14.5   |
| จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและ<br>ความสามารถของผู้เรียน  | 17    | 20.5   |
| จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ต่อเนื่องกัน และนำ<br>ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการเพื่อการแก้<br>ปัญหาสิ่งแวดล้อม                | 14    | 16.9   |
| วิธีการกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา<br>ของวิทยาลัย  |       |        |
| ศึกษาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ของกระทรวง<br>ศึกษาธิการ และของกรมอาชีวศึกษา เป็นแนวทางใน<br>การกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนการสอน | 33    | 39.8   |
| กำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน โดยการสอนแทรก<br>ปัญหาสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย และในชุมชนไว้ด้วยกัน                                  | 37    | 44.6   |
| ใช้จุดประสงค์ร่วมกันกับของวิทยาลัยต่าง ๆ ภายใน<br>กลุ่มวิทยาลัยที่ได้จัดทำร่วมกัน   | 12    | 14.5   |

ตารางที่ 16 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| วิธีสอนใช้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์<br>ในการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา |       |        |
| การบรรยาย   | 38    | 45.8   |
| การอภิปราย  | 13    | 15.7   |
| การสอนแบบสืบสอบ   | 4     | 4.8    |
| การโต้วาท   | 9     | 10.8   |
| การสอนแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม<br>(Participatory learning)    | 27    | 32.5   |
| การสอนแบบแก้ปัญหา   | 14    | 16.9   |
| การสอนแบบให้ผู้เรียนได้คิดและตัดสินใจ                         | 18    | 21.7   |
| การศึกษากรณีตัวอย่าง  | 15    | 18.1   |
| การระจ่างค่านิยม  | 1     | 1.2    |
| การใช้เกมส์และสถานการณ์จำลอง                                  | 7     | 8.4    |
| การศึกษานอกสถานที่  | 26    | 31.3   |
| การให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงร่วมกับชุมชน                      | 25    | 30.1   |
| การใช้กระบวนการกลุ่ม  | 2     | 2.4    |
| เชิญวิทยากรมาให้ความรู้                                       | 7     | 8.4    |

จากตารางที่ 16 แสดงว่า สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้ ดังนี้

จัดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยการวิเคราะห์ หลักสูตรเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดกิจกรรมที่เน้นสิ่งแวดล้อม ศึกษาในการเรียนการสอนจุดประสงค์ของรายวิชา วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุจุดประสงค์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้นักศึกษาได้รับความรู้ และการลงปฏิบัติจริงในเรื่องสิ่งแวดล้อมมีวิธีการ ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา โดยการสอดแทรกปัญหาสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยและ ในชุมชนไว้ด้วยกัน และ วิธีสอนที่ใช้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ คือ การบรรยายการสอนแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมการศึกษา นอกสถานที่และการให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริงร่วมกับชุมชน



ศูนย์วิทยพัทยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### 2.2.3 การใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| วัตถุประสงค์ในการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา                         |       |        |
| เพื่อช่วยขยายความรู้ความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน                                 | 25    | 30.1   |
| เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง  | 14    | 16.9   |
| เพื่อช่วยประหยัดเวลาในการสอน   | 16    | 19.3   |
| เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกและปฏิบัติจริง   | 19    | 22.9   |
| เพื่อใช้เป็นแนวทางให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป                              | 11    | 13.3   |
| เพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน                                  | 13    | 15.7   |
| ใช้สร้างความสนใจของผู้เรียน ทำให้ครูสามารถสอน<br>และจัดกิจกรรมการสอนได้มากขึ้น | 18    | 21.7   |
| ใช้ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ<br>เช่น การแก้ปัญหา             | 13    | 15.7   |
| ประเภทและคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา                           |       |        |
| สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา   |       |        |
| ป้ายนิเทศ  | 13    | 15.7   |
| แผนภูมิ  | 14    | 16.9   |



ตารางที่ 17 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| ภาพโปสเตอร์  | 27    | 32.5   |
| แผ่นโปร่งใส  | 18    | 21.7   |
| ภาพทึบแสง  | 11    | 13.3   |
| วีดิทัศน์  | 43    | 51.8   |
| ภาพยนตร์   | 13    | 15.7   |
| โทรทัศน์   | 13    | 15.7   |
| หนังสือพิมพ์   | 28    | 33.7   |
| นิตยสาร  | 21    | 25.3   |
| สิ่งตีพิมพ์  | 23    | 27.7   |
| แหล่งความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ                              | 29    | 34.9   |
| เกมส์และสถานการณ์จำลอง                                     | 6     | 7.2    |
| การกำหนดคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่นำมา |       |        |
| ทำให้ผู้เรียนบรรลุ   |       |        |
| จุดประสงค์การเรียนรู้ได้                                   | 25    | 30.1   |
| มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียน              |       |        |
| การสอนของครู   | 23    | 27.7   |
| มีความน่าเชื่อถือ ทันสมัยและเกิดสนใจ                       | 13    | 15.7   |
| เข้าใจง่าย และไม่ซับซ้อน                                   | 32    | 38.6   |

ตารางที่ 17 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน และเนื้อหาใน<br>บทเรียน     | 21    | 25.3   |
| มีความเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของ<br>ผู้เรียน         | 14    | 16.9   |
| มีเทคนิคการผลิตดี เช่น ขนาด รูปร่าง สี เสียง<br>ภาพ เป็นต้น | 14    | 16.9   |
| เป็นสื่อที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน                  | 21    | 25.3   |
| มีวิธีการในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา       |       |        |
| ผลิตขึ้นใช้เอง  | 35    | 42.2   |
| ใช้งบประมาณของวิทยาลัยในการจัดซื้อ                          | 38    | 45.8   |
| ใช้เงินส่วนตัวในการจัดซื้อ                                  | 24    | 28.9   |
| ได้รับบริจาค  | 11    | 13.3   |
| ขอจากหน่วยราชการของรัฐ                                      | 22    | 26.5   |
| ขอจากองค์กรเอกชน  | 18    | 21.7   |
| นักศึกษาผลิตขึ้น  | 27    | 32.5   |
| วิธีใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร            |       |        |
| ให้นำเข้าสู่บทเรียน   | 30    | 36.1   |

## ตารางที่ 17 (ต่อ)

| ข้อความ                                 | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| ใช้ประกอบการสอนบทเรียน                  | 57    | 68.7   |
| ใช้สรุปบทเรียน                          | 15    | 18.1   |
| ให้นักศึกษาใช้เป็นสื่อเรียนรู้ด้วยตนเอง | 16    | 19.3   |
| ให้นักศึกษาใช้เป็นแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม | 25    | 30.1   |

จากตารางที่ 17 แสดงว่า สมานการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรณรงค์ของครูสังคมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในด้าน สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีดังนี้

วัตถุประสงค์ในการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อช่วยขยายความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน ประเภทของสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่นำมาใช้ ได้แก่ วีดิทัศน์ แหล่งความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ ภาพโปสเตอร์ และสิ่งตีพิมพ์ เน้น คุณภาพของสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่นำมาใช้ที่ไม่ซับซ้อนและสร้างความเข้าใจได้ง่าย จัดทำสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามา โดย ใช้งบประมาณของวิทยาลัยในการจัดซื้อและ ใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อประกอบบทเรียน

## 2.2.4 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อม จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อม ในวิทยาลัย   |       |        |
| เพื่อพัฒนาจิตสำนึก ค่านิยม ความรู้ความเข้าใจ และ พฤติกรรมที่ถูกต้องต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ใน งานอาชีพทุกกลุ่มอาชีพ   | 36    | 43.4   |
| เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อ การ ดำเนินชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ                           | 40    | 48.2   |
| เพื่อให้ นักศึกษา ได้ลงมือปฏิบัติจริง ในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน หรือถ่ายทอดให้กับผู้อื่น ได้ปฏิบัติตาม ได้ อย่างถูกต้อง | 15    | 18.1   |
| เพื่อปลูกฝังความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม ในการ ประกอบอาชีพ โดยให้มีโอกาสเข้าร่วม ในกิจกรรม สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันและในการฝึกอาชีพ                               | 23    | 27.7   |

## ตารางที่ 18 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเป็นผู้นำ<br>กิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในครอบครัว ชุมชน<br>ท้องถิ่นและระดับอื่น ๆ ได้ | 19    | 22.9   |
| วิธีดำเนินการเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในวิทยาลัย  |       |        |
| ครู - อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วมกับนักศึกษาจัดชั้น   | 31    | 37.3   |
| วิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ โดยเฉพาะ  | 21    | 25.3   |
| นักศึกษาจัดกลุ่มดำเนินการกันเอง   | 11    | 13.3   |
| ครูผู้สอนในแผนกวิชาสังคมศึกษา หรือวิทยาศาสตร์<br>เป็นผู้ดำเนินการ   | 36    | 43.4   |
| ลักษณะของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาใน<br>วิทยาลัย (ตอบได้มากกว่า 1)   |       |        |
| จัดเสริมให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ<br>กำหนด   | 34    | 41.0   |
| จัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน   | 23    | 27.7   |
| จัดตามสภาพความพร้อมของวิทยาลัย เช่น งบประมาณ<br>สถานที่ และบุคลากร  | 36    | 43.4   |

ตารางที่ 18 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| ครูเป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมเอง                              | 3     | 3.6    |
| เป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียน  | 11    | 13.3   |
| เป็นกิจกรรมที่เน้นภาคปฏิบัตินอกห้องเรียน                                      | 8     | 5.37   |
| ประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากกิจกรรม   |       |        |
| เสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา   |       |        |
| นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อการดำรงชีวิตมากขึ้น | 40    | 48.2   |
| นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม                                | 30    | 36.1   |
| นักศึกษามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนา และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม                  | 31    | 37.3   |

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 18 แสดงว่า สถานการณ์จัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในด้าน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้ ดังนี้

จุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ และเพื่อพัฒนาจิตสำนึกค่านิยม และพฤติกรรมที่ถูกต้องต่อการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม ในงานอาชีพทุกกลุ่มอาชีพ วิธีการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อม ศึกษาครูผู้สอนในแผนกวิชาสังคมศึกษา หรือวิทยาศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการ กับครูอาจารย์ และนักศึกษา ร่วมกันจัดขึ้น โดยจัดตามสภาพความพร้อมของ วิทยาลัยและจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด ประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับจากกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ มีความรู้ ความ เข้าใจ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตมากขึ้น และมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหา พัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่ที่จัดได้แก่

ลักษณะของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในวิทยาลัย ได้แก่ จัดตาม สภาพความพร้อมของวิทยาลัย เช่น งบประมาณ สถานที่ และบุคลากร หรือจัดเสริมให้สอดคล้อง กับหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด หรือจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อ การดำรง ชีวิตมากขึ้น

วิทยาลัยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาขึ้นหลายกิจกรรม ซึ่ง กิจกรรมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง สำหรับกิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากกว่ากิจกรรม อื่น ๆ ได้แก่ นำนักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่ เช่น วนอุทยานแห่งชาติ ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม กับชุมชนในการดำเนินการของชุมชนที่ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับ เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

## 2.2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  
ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| การส่งเสริมครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของวิทยาลัย<br>ให้มีความรู้ในด้านวัดและประเมินผล  |       |        |
| หัวหน้าคณะหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ฝ่าย<br>วิชาการจัดเตรียมหนังสือคู่มือระเบียบวิธีการวัดและ<br>ประเมินผลให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า                  | 32    | 38.6   |
| จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านวิธีการวัดและประเมินผลให้<br>แก่ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเฉพาะ   | 30    | 36.1   |
| จัดอบรมวิธีการวัดและประเมินผลให้กับครูสังคมศึกษา  | 42    | 50.6   |
| มีวิธีวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมศึกษา   |       |        |
| ประเมินเจตคติและทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ<br>เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม  | 28    | 33.7   |
| สังเกตจากพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงถึงการมี<br>จิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การทิ้งขยะ การรักษา<br>สิ่งของสาธารณะ การอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า เป็นต้น | 23    | 27.7   |
| สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาเกี่ยวกับ<br>สิ่งแวดล้อมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง  | 15    | 18.1   |



จากตารางที่ 19 แสดงว่า สถานการณ์จัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการ วัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีการรับรู้ ดังนี้

วิทยาลัยส่งเสริมครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้มีความรู้ด้านวัดและประเมินผล โดยให้ หัวหน้าคณะหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการจัดเตรียมหนังสือคู่มือระเบียบวิธีการวัด และประเมินผลให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า และจัดอบรมวิธีการวัดและประเมินผลให้กับครูสังคมศึกษา และวิธีวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมศึกษา ใช้การประเมินเจตคติและทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 2.2.6 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามสภาพ

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| การสนับสนุนครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในด้าน<br>การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  |       |        |
| ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนเกี่ยวกับ<br>สิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ  | 20    | 24.1   |
| จัดแหล่งค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาให้<br>กับครูอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุด ศูนย์สิ่งแวดล้อม<br>ศึกษา เป็นต้น                    | 25    | 30.1   |
| จัดสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยทางด้านกายภาพ<br>เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม<br>สวนหย่อม และสนาม ให้ดูสะอาดเป็นระเบียบและ<br>สวยงาม | 44    | 53     |
| จัดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ สื่อการเรียน<br>การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้กับการจัดการเรียนการ<br>สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างเพียงพอ         | 22    | 26.5   |

ตารางที่ 20 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| จัดอบรมให้ความรู้ทางด้านเทคนิคการสอนแบบใหม่และการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาและการวัดและประเมินผลให้กับครูเป็นประจำทุกปี | 9     | 10.8   |
| การเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาโดยเฉพาะ   | 7     | 8.4    |
| นำครูไปศึกษาตุงานเกี่ยวกับการจัดสภานแวดลอมและการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาในวิทยาลัยที่ได้รับความสำเร็จในการจัดการ          | 11    | 13.3   |
| กำหนดให้มีการจัดนิเทศภายในแก่ครูผู้สอนตลอดปี  | 5     | 6.0    |
| ให้ค้ายกย่องชมเชยและให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร                      | 9     | 10.8   |
| ผู้บริหารปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีทางสิ่งแวดลอมศึกษา คือ  |       |        |
| ตรวจตรา ดูแล การใช้ลังงาน และทรนยากรต่าง ๆ ในวิทยาลัย   | 38    | 45.8   |
| ประหยัดพลังงานต่าง ๆ  | 19    | 22.9   |
| นำครูและนักศึกษา ไปบำเพ็ญประโยชน์โดยการจัดสภานสิ่งแวดลอมที่ดี   | 26    | 31.3   |

ตารางที่ 20 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| นำครูและนักศึกษาออกไปรณรงค์ชักชวนให้บุคคลทั่วไป<br>ในชุมชน ได้มีจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อม | 20    | 24.1   |
| แสวงหาความรู้ และสนใจทางด้านสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ  | 14    | 16.9   |
| วิธีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา<br>ของผู้บริหาร                    |       |        |
| จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ<br>ให้แก่ครูผู้สอน                      | 25    | 30.1   |
| ส่งครูผู้สอน ไปสังเกตการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของ<br>วิทยาลัยอื่น                         | 35    | 42.2   |
| จัดสาธิตวิธีสอนแบบใหม่ ๆ   | 8     | 9.6    |
| จัดนิเทศภายในแก่ครูผู้สอน  | 16    | 19.3   |
| ผู้บริหาร ได้จัดบรรยากาศทางสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษาที่ผู้บริหารจัด ให้มีชั้น            |       |        |
| จัดให้สวนสวย โรงเรียนงาม   | 38    | 45.8   |
| จัดให้มีโรงอาหารและอาหารที่ถูกต้องลักษณะ   | 35    | 42.2   |
| จัดให้มีห้องน้ำอย่างเพียงพอ และถูกต้องลักษณะ   | 33    | 39.8   |
| จัดให้มีห้องสมุดที่มีคุณภาพ มีหนังสือเพียงพอ และให้<br>บริการอย่างประทับใจ             | 31    | 37.3   |

## ตารางที่ 20 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| ลักษณะของหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา แผนแม่บทและแนวการปฏิบัติที่เอื้อ<br>อำนวยความสะดวกนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม<br>ศึกษามี |       |        |
| วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา มีความ<br>ชัดเจน เข้าใจง่าย   | 13    | 15.7   |
| หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสถานสังคมใน ส่วนที่<br>เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม  | 35    | 42.2   |
| หลักสูตรเปิดกว้างให้ครูสามารถนำเนื้อหาเกี่ยวกับ<br>ปัญหาวิกฤตทางสิ่งแวดล้อม ไปปรับใช้ร่วมกันได้   | 35    | 42.2   |
| หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นหลักสูตรที่ครูสามารถ<br>นำไปใช้ได้จริง   | 18    | 21.7   |
| ลักษณะของครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่เอื้ออำนวยความสะดวก<br>การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  |       |        |
| มีความรู้ดีในเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา และสามารถ<br>ถ่ายทอดให้กับนักศึกษาได้ดี   | 34    | 41.0   |
| ครูมีความกระตือรือร้น ในการแสวงหาความรู้<br>เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา   | 33    | 39.8   |
| ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน<br>สิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน  | 31    | 37.3   |

## ตารางที่ 20 (ต่อ)

| ข้อความ   | จำนวน | ร้อยละ |
|---|-------|--------|
| ครูทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมและรักษาสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยเป็นอย่างดี | 11    | 13.3   |
| ครูให้ความดูแลเอาใจใส่และรับผิดชอบในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี                               | 11    | 13.3   |
| ครูเอาใจใส่รับผิดชอบ และติดตามผลการปฏิบัติงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาเป็นอย่างดี     | 20    | 24.1   |
| ครูมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมศึกษา   | 26    | 31.3   |
| คุณสมบัติของนักศึกษาในวิทยาลัยที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา               |       |        |
| มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญเรื่องสิ่งแวดล้อมดี                                 | 21    | 25.3   |
| มีความสนใจในสภาพสิ่งแวดล้อมและปัญหาสิ่งแวดล้อม  | 28    | 33.7   |
| ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของวิทยาลัยและชุมชนเป็นอย่างดี      | 33    | 39.8   |
| มีเจตคติที่ดีและมีทักษะในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่นักศึกษามีส่วนร่วม                        | 28    | 33.7   |
| การมีส่วนสนับสนุนการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในวิทยาลัยของสมาชิกในชุมชน                           |       |        |
| ผู้ประกอบการสนับสนุนนักศึกษาให้ร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี                            | 22    | 26.5   |

## ตารางที่ 20 (ต่อ)

| ข้อความ  | จำนวน | ร้อยละ |
|--|-------|--------|
| ชุมชนที่อยู่รอบ ๆ วิทยาลัยให้ความร่วมมือในการจัดสภาพของชุมชนให้เป็นแบบอย่างของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม | 30    | 36.1   |
| สถานปฏิบัติการต่าง ๆ บริษัท โรงงาน และหน่วยงานต่าง ๆ ยินดีรับนักศึกษาให้มาฝึกปฏิบัติงานหรือดูงาน     | 35    | 42.2   |
| ชุมชนสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของวิทยาลัยเป็นอย่างดี              | 12    | 14.5   |
| สมาชิกในชุมชนมีความตระหนักและใส่ใจในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี                              | 13    | 15.7   |

จากตารางที่ 20 แสดงว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา มีดังนี้คือ

วิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในด้านการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คือ จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนทางด้านกายภาพ เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม สวนหย่อม และสนามให้ดูสะอาดเป็นระเบียบและสวยงาม

ผู้บริหารปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีทางสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยตรวจตรา ดูแลการใช้พลังงานและทรัพยากรต่าง ๆ ในวิทยาลัย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูโดยส่งครูผู้สอน ไปสังเกตการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของวิทยาลัยอื่น สร้างบรรยากาศทางสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โดยจัดให้สวนสวย โรงเรียนงาม โรงอาหารและอาคารที่ถูกสุขลักษณะ จัดหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา แผนแม่บทและแนวการปฏิบัติที่เอื้ออำนวยต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีลักษณะเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และเป็นหลักสูตรที่เปิดกว้างให้ครูสามารถนำเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาวิกฤตทางสิ่งแวดล้อม ไปปรับใช้ร่วมกันได้ ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีความรู้ดีในเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาและสามารถถ่ายทอดให้กับนักศึกษาได้ดี และมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา นักศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของวิทยาลัยและชุมชนเป็นอย่างดี และสมาชิกในชุมชนมีส่วนสนับสนุนการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในวิทยาลัย คือ สถานปฏิบัติการต่าง ๆ บริษัท โรงงาน และหน่วยงานต่าง ๆ ยินดีรับนักศึกษาให้มาฝึกปฏิบัติงานหรือดูงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



- 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน  
 สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา  
 สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร
- 2.3.1 การนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  
 ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต  
 กรุงเทพมหานคร ในด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้  
 จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ปัญหาที่ประสบในการใช้หลักสูตรเพื่อการ<br>เรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา (เลือกตอบได้มากกว่า<br>1 ข้อ)  |      |      |          |
| เอกสารหลักสูตรมีไม่เพียงพอที่จะบริการครู<br>และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการ<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา                                  | 3.56 | 1.10 | มาก      |
| ไม่ได้รับความสนใจและการสนับสนุนจาก<br>ผู้บริหารในการส่งครูเข้าอบรมหรือประชุม<br>เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา | 3.33 | 1.19 | ปานกลาง  |
| ขาดการนิเทศจากศึกษานิเทศก์และ ไม่มีการ<br>นิเทศภายในวิทยาลัย เมื่อเกิดปัญหาการนำ<br>หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้                         | 3.61 | 1.16 | มาก      |

ตารางที่ 21 (ต่อ)

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำ<br>แผน การสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย<br>ของหลักสูตร         | 3.27 | 1.15 | ปานกลาง  |
| ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเขียน<br>จุดประสงค์ของการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม<br>ศึกษา            | 3.35 | 1.09 | ปานกลาง  |
| ขาดเอกสารหรือคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางใน<br>การกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนการสอน<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา | 3.36 | 1.09 | ปานกลาง  |
| หนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหา<br>สิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อให้ครูค้นคว้ามีไม่<br>เพียงพอ  | 3.52 | 1.06 | มาก      |
| ขาดการจัดอบรมหรือให้ความรู้ในการกำหนด<br>จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม<br>ศึกษา              | 3.73 | 1.06 | มาก      |
| เนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่สอดคล้อง<br>กับสภาพชุมชนและท้องถิ่น                               | 3.21 | 1.05 | ปานกลาง  |
| เนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่สอดคล้อง<br>กับความสนใจของนักศึกษา                                | 3.10 | 1.04 | ปานกลาง  |

ตารางที่ 21 (ต่อ)

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| บางเนื้อหาวิชาขาดความสมบูรณ์ เป็นภาระ<br>แก่ครู ในการค้นคว้าเพิ่มเติม | 3.31 | 1.07 | ปานกลาง  |
| เนื้อหาในหลักสูตร ไม่สัมพันธ์กับสภาพความ<br>เป็นจริงในสังคมปัจจุบัน   | 3.20 | 1.00 | ปานกลาง  |
| รวม   | 3.37 | 0.83 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ โดยส่วนรวมเป็นปัญหาปานกลาง แต่เมื่อนิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อ ปรากฏว่า ข้อที่ครูสังคมศึกษารับรู้ว่ามีปัญหามากได้แก่การขาดการจัดอบรมหรือให้ความรู้ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ขาดการนิเทศจากศึกษานิเทศก์และ ไม่มีการนิเทศภายในวิทยาลัยเมื่อเกิดปัญหาการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ เอกสารหลักสูตรที่ไม่เพียงพอที่จะบริการครูและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษา และหนังสือรวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อให้ครูค้นคว้ามามีไม่เพียงพอ

## 2.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ปัญหาที่ประสบในการใช้วิธีสอน  |      |      |          |
| ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ วิธีสอน<br>แบบใหม่ ๆ สำหรับสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา   | 3.07 | 1.15 | ปานกลาง  |
| ขาดความรู้ในการ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย<br>ครูใช้วิธีการสอนที่เน้นเนื้อหามากกว่าการ<br>สอน เพื่อเน้นด้านเจตคติ ค่านิยมและการ<br>แก้ปัญหา | 3.10 | 1.04 | ปานกลาง  |
| ขาดความสามารถในการกระตุ้นให้นักศึกษา<br>คิดอย่างวิพากษ์วิจารณ์หรือทำกิจกรรมกลุ่ม<br>ได้   | 3.01 | 1.11 | ปานกลาง  |
| ไม่มีเวลาที่จะ ใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ ได้ นอก<br>จากการบรรยาย  | 3.37 | 1.10 | ปานกลาง  |

## ตารางที่ 22 (ต่อ)

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ไม่มีตัวอย่างของจริง เพื่อนำมาใช้ในการสอน   | 3.42 | 1.14 | ปานกลาง  |
| ไม่สามารถสอนโดยการนำนักเรียนออกไปศึกษาออกสถานที่ได้ เพราะมีข้อจำกัดเรื่องเวลา งบประมาณ และการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง | 3.53 | 1.31 | มาก      |
| ปัญหาที่ประสบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา  |      |      |          |
| ขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ประสบการณ์ตรงแก่นักศึกษา   | 3.28 | 1.01 | ปานกลาง  |
| ขาดประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาร่วมมือกันวางแผนแก้ไข อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษา    | 3.20 | 1.04 | ปานกลาง  |
| ขาดความสามารถในการเลือกกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสงสัยและตั้งคำถามได้                                       | 3.13 | 1.04 | ปานกลาง  |

## ตารางที่ 22 (ต่อ)

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ไม่มีเวลา เพราะมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก   | 3.61 | 1.14 | มาก      |
| สถานที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน   | 3.46 | 1.11 | ปานกลาง  |
| ปัญหาที่ประสบอันเนื่องมาจากผู้บริหาร ไม่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา |      |      |          |
| ไม่อนุญาตให้ครูผู้สอนพานักศึกษา ไปทัศนศึกษา   | 3.09 | 1.24 | ปานกลาง  |
| ไม่อนุญาตให้ใช้บริเวณวิทยาลัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน                                       | 3.76 | 1.20 | ปานกลาง  |
| ไม่ติดต่อประสานงานกับแหล่งวิทยาการ ทำให้ครูผู้สอน ไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อ             | 3.11 | 1.24 | ปานกลาง  |
| ขาดการประสานงานนี้เทศจากวิทยาลัยหรือกลุ่มวิทยาลัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน             | 3.34 | 1.21 | ปานกลาง  |
| ปัญหาที่ประสบอันเนื่องมาจากผู้บริหาร ไม่ส่งเสริมการใช้วิธีสอนอย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด    |      |      |          |
| ไม่จัดประชุมฝึกรวมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอน  | 3.15 | 1.20 | ปานกลาง  |

ตารางที่ 22 (ต่อ)

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ไม่อนุญาตให้ครู ไปสั่ง งดการสอน<br>สิ่งแวดล้อมศึกษาของวิทยาลัยอื่น | 3.00 | 1.21 | ปานกลาง  |
| ไม่จัดนิเทศภายใน ให้แก่ครูผู้สอน                                   | 3.18 | 1.17 | ปานกลาง  |
| รวม  | 3.20 | 0.80 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในห้องเรียน โดยส่วนรวม เป็นปัญหาปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อปรากฏว่า ปัญหาหนัก ได้แก่ ไม่สามารถสอนโดยการนำนักศึกษาออกไปศึกษานอกสถานที่ได้ เพราะมีข้อจำกัดเรื่องเวลา งบประมาณ และการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง ไม่มีเวลา เพราะมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก

### 2.3.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ท่านประสบปัญหาในด้านสื่อการเรียนการสอน<br>สิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างไร และเป็นปัญหาระดับใด |      |      |          |
| ขาดความรู้ในการเลือก ใช้สื่อให้สอดคล้องกับ<br>กิจกรรมการเรียนการสอน                   | 3.10 | 1.13 | ปานกลาง  |
| สื่อการสอนมีจำกัดและไม่เพียงพอกับความ<br>ต้องการ                                      | 3.41 | 1.08 | ปานกลาง  |
| สื่อการสอนที่มีไม่ทันสมัย   | 3.48 | 1.11 | ปานกลาง  |
| ขาดความรู้ความชำนาญในด้าน โสตทัศนอุปกรณ์<br>และเทคโนโลยีใหม่ ๆ                        | 3.32 | 1.00 | ปานกลาง  |
| ขาดความรู้ในการผลิตสื่อขึ้นใช้เอง   | 3.39 | 1.14 | ปานกลาง  |
| ขาดแคลนสื่อการสอนด้าน โสตทัศนศึกษา เช่น<br>สไลด์ เทปภาพยนตร์หรือวีดีโอ                | 3.46 | 1.23 | ปานกลาง  |
| รวม   | 3.36 | 0.90 | ปานกลาง  |



จากตารางที่ 23 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านสื่อ การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยส่วนรวมเป็นปัญหาปานกลาง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อปรากฏว่า ปัญหาในด้านสื่อการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาก็เป็นปัญหาปานกลาง เช่นเดียวกัน



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 2.3.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ปัญหาที่ประสบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร<br>การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา                    |      |      |          |
| กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูจัด ไม่สอดคล้อง<br>กับหลักสูตร                                       | 3.14 | 0.91 | ปานกลาง  |
| งบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมเสริม<br>หลักสูตรมีไม่เพียงพอ                                       | 3.53 | 1.02 | มาก      |
| ผู้บริหาร ไม่เห็นความสำคัญในการจัด<br>กิจกรรมเสริมหลักสูตร                                     | 3.34 | 1.15 | ปานกลาง  |
| ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในวิทยาลัย   | 3.40 | 1.01 | ปานกลาง  |
| สภาพของวิทยาลัย ไม่เอื้ออำนวยในการจัด<br>กิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา                  | 3.48 | 1.14 | ปานกลาง  |
| เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน<br>ในห้องเรียน ไม่เพียงพอที่จะจัดกิจกรรม<br>เสริมหลักสูตรได้ | 3.52 | 1.04 | มาก      |

ตารางที่ 24 (ต่อ)

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| นักศึกษา ไม่ให้ความร่วมมือ ในการจัด<br>กิจกรรมเสริมหลักสูตร | 2.98 | 0.96 | ปานกลาง  |
| ขาดความรู้และทักษะ ในการจัดกิจกรรม<br>เสริมหลักสูตร         | 3.22 | 1.14 | ปานกลาง  |
| รวม   | 3.34 | 0.84 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 24 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ตาม  
การรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษา โดยส่วนรวม  
เป็นปัญห่าปานกลาง แต่เมื่อนิจารณาในรายละเอียดแต่ละข้อปรากฏว่า ข้อที่ครูสังคมศึกษารับรู้ว่  
เป็นปัญหามาก คือ เนื่องจากงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีไม่เพียงพอ และ  
เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนไม่เพียงพอที่จะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 2.3.5 การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ                                      | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ปัญหาที่ประสบในการวัดและประเมินผลการเรียน    |      |      |          |
| สิ่งแวดล้อมศึกษาที่เกี่ยวกับตัวครูสังคมศึกษา |      |      |          |
| ครูขาดความรู้ในด้านการออกข้อสอบ              |      |      |          |
| สิ่งแวดล้อมศึกษา                             | 3.30 | 1.00 | ปานกลาง  |
| ครูที่สอนสิ่งแวดล้อมศึกษามีจำนวนคาบสอน       |      |      |          |
| มากจึงขาดเวลาในการออกข้อสอบให้ได้ดี          | 3.41 | 1.07 | ปานกลาง  |
| ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดเจตคติ           |      |      |          |
| และทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับ             |      |      |          |
| สิ่งแวดล้อมศึกษา                             | 3.55 | 0.97 | มาก      |
| ขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคนิคการ          |      |      |          |
| วัดและประเมินผลแบบต่าง ๆ                     | 3.41 | 1.01 | ปานกลาง  |
| ขาดความร่วมมือจากนักศึกษาในการสังเกต         |      |      |          |
| พฤติกรรมของเพื่อนนักศึกษา                    | 3.44 | 0.95 | ปานกลาง  |

ตารางที่ 25 (ต่อ)

| ข้อความ   | X    | S.D  | ความหมาย |
|---|------|------|----------|
| ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมศึกษา<br>ที่เกี่ยวกับวิธีการและการบริหารของวิทยาลัย |      |      |          |
| การวัดและประเมินผล โดยการสังเกต<br>นักศึกษาทำได้ยากเพราะมีเวลาจำกัด                       | 3.35 | 1.09 | ปานกลาง  |
| การวัดและประเมินผลพัฒนาการด้าน<br>พฤติกรรมของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง<br>และทั่วถึง ได้ยาก  | 3.34 | 1.02 | ปานกลาง  |
| ฝ่ายวิชาการขาดบุคลากรในด้านการ<br>วิเคราะห์ข้อสอบ   | 3.52 | 1.14 | มาก      |
| บุคลากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอ  | 3.65 | 1.08 | มาก      |
| ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้าน<br>การวัดและประเมินผลทางด้านสิ่งแวดล้อม<br>ศึกษา   | 3.48 | 1.01 | ปานกลาง  |
| วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน<br>สิ่งแวดล้อมศึกษายังไม่เหมาะสม                     | 3.28 | 0.90 | ปานกลาง  |
| รวม   | 3.43 | 0.85 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตาม การรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านการ วัดและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม โดยส่วนรวมเป็นปัญหาปานกลาง แต่เมื่อพิจารณา ในรายละเอียดปรากฏว่า ข้อที่เป็นปัญหามาก ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดเจตคติและ ทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ฝ่ายวิชาการ ขาดบุคลากรในด้านการวิเคราะห์ ข้อสอบ



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 3.6 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จำแนกตามปัญหา

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| บริเวณวิทยาลัยและอาคารเรียนขาดความเป็นระเบียบและสวยงาม | 3.67 | 1.02 | มาก      |
| ขาดความร่วมมือกันของต้น ไม้                            | 3.63 | 1.03 | มาก      |
| โรงอาหารขาดสุขลักษณะและอาหาร ไม่มีคุณภาพ               | 3.41 | 1.04 | ปานกลาง  |
| ห้องน้ำมีไม่เพียงพอและไม่ถูกสุขลักษณะ                  | 3.63 | 1.00 | มาก      |
| งบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมด้านทัศนศึกษา              |      |      |          |
| และตุงานมีจำนวนจำกัดหรือไม่เพียงพอ                     | 3.42 | 1.13 | ปานกลาง  |
| ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ กับครู เกี่ยวกับ         |      |      |          |
| ปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา      |      |      |          |
| ไม่ชัดเจน  | 3.71 | 1.04 | มาก      |
| ไม่ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา        |      |      |          |
| ของครูทั้งในและนอกห้องเรียน                            | 3.39 | 1.15 | ปานกลาง  |
| ไม่สนับสนุนโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา     |      |      |          |
| ของครูและนักศึกษา                                      | 3.34 | 1.15 | ปานกลาง  |
| มีเวลาในการให้คำปรึกษาหารือกับครูน้อย                  |      |      |          |
| และไม่สม่ำเสมอ   | 3.58 | 1.07 | มาก      |

ตารางที่ 26 (ต่อ)

| ข้อความ  | X    | S.D  | ความหมาย |
|--|------|------|----------|
| ให้คำชมเชยหรือรางวัลกับครูที่ประสบความสำเร็จ<br>ในการจัดการเรียนการสอนไม่ทั่วถึงกัน  | 3.51 | 1.07 | มาก      |
| ครูขาดความกระตือรือร้นและสนใจในการศึกษา<br>ค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม               | 3.03 | 1.18 | ปานกลาง  |
| ให้ความสนับสนุนเรื่องการจัดการเรียนการสอน<br>สิ่งแวดล้อมศึกษาไม่เสมอกันกับวิชาอื่น ๆ | 3.42 | 1.21 | ปานกลาง  |
| นักศึกษาขาดความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อม                                      | 3.50 | 1.18 | มาก      |
| รวม  | 3.48 | 1.06 | ปานกลาง  |

จากตารางที่ 26 แสดงว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยส่วนรวมครูสังคมศึกษารับรู้ว่ามีไม่เพียงพอ และไม่ถูกสุขลักษณะ ปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาไม่ชัดเจน มีเวลาในการให้คำปรึกษา ทารอกับครูน้อย และไม่สม่ำเสมอ ให้คำชมเชยหรือรางวัลกับครูที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนไม่ทั่วถึงกัน นักศึกษาขาดความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อม



ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอน  
สิ่งแวดล้อมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา  
เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งครูสังคมศึกษา จำนวน 83 คน ได้ตอบใน  
แบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปความเรียง ตามลำดับ  
ความคิดของผู้ตอบ ดังนี้

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อการเรียนการสอน

1. ควรจัดอบรมประชุมให้มีความรู้ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน (20 คน)
2. ควรมีเอกสาร หลักสูตร คู่มือ การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อครูจะได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม (12 คน)
3. ควรปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา (6 คน)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษามีส่วนร่วมด้วย (18 คน)
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ คิด ทำ และแก้ปัญหาได้ (8 คน)
3. ควรใช้วิธีสอนไว้หลากหลาย พร้อมกับจัดอบรมให้แก่ครูผู้ยังขาดความรู้ด้านวิธีสอน (10 คน)

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1. สื่อที่ใช้ควรจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน เป็นสื่อที่น่าสนใจ ทันสมัย เทคโนโลยีใหม่ ๆ (9 คน)
2. สื่อที่ใช้ ได้แก่ วีดีโอ แผ่นภาพ วิกิพีเดีย ไปสเดออร์ วาดภาพ สิ่งประดิษฐ์จำลอง ของจริง (11 คน)

3. ควรจัดอบรมให้ครูผลิตสื่อ ใช้สื่อให้เป็นและใช้อย่างสม่ำเสมอ (10 คน)
4. ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการจัดซื้อหรือผลิตสื่อชั้นใช้เอง (5 คน)

#### การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ควรจัดสรรงบประมาณใช้ในกิจกรรมเสริมหลักสูตร (5 คน)
2. ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ทัศนศึกษา เช่น จัดค่ายสิ่งแวดล้อม (9 คน)
3. ควรได้รับความร่วมมือจากบุคลากรภายในวิทยาลัยทุกฝ่าย เพื่อดำเนินการกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย (8 คน)
4. ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ร่วมกันเก็บขยะ การบำบัดน้ำเสีย เก็บผักตบชวา (12 คน)

#### การวัดและประเมินผล

1. ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลแบบต่าง ๆ และให้ถูกต้องตามขั้นตอน (6 คน)
2. ควรจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ให้วิทยาลัยไว้ใช้อย่างเพียงพอ (จัดหาคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล) (7 คน)

3. การวัดและประเมินผลควรให้สอดคล้องกับหลักสูตร (12 คน)
  4. ควรมีการจัดทำข้อสอบมาตรฐาน โดยวิทยาลัยหรือกลุ่มของวิทยาลัย (8 คน)
- ด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1. ควรจัดสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่น (8 คน)
2. ให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านงบประมาณ (21 คน)
3. ควรสนับสนุนด้านความพร้อมของครูพัฒนาบุคลากรในการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา (13 คน)